

63. évf., 2009. XII. 3., ára 50 dinár

36

Jó Pajtás

Pivártsik Nikol rajza

A hét képe

Világkörüli útra indul a berlini fal

Világkörüli útra indul a német fővárost csaknem három évtizeden keresztül elválasztó, leomlásával azonban az országot és Európát is egyesítő berlini fal. Pontosabban annak hasonmása, az a dominókővekből készült falutánc, amelyet az 1989. november 9-i történelmi falbontás 20. évfordulóján tartott megemlékezés csúcspontjaként bontottak le. Nemcsak Németország, hanem az egész világ láthatta, amint az 1000 elemből álló dominófal kártyavárként omlik össze. Ezt megelőzően a berliniek és külföldi turisták tízezrei csodálhatták meg a különleges műanyagból készült, egyenként két és fél méter magas, mintegy 20 kilós, színes ruhába öltöztetett dominókőveket.

Fiatalság, mobilfüggőség

Egy japán felmérés szerint a középiskolás gyerekek képtelenek megválni eszközeiktől, és 96 százalékuk saját telefonnal rendelkezik. Ijesztő számok és tendencia.

A japán gyerekek körében elvégzett, mobilhasználatra, szokásokra irányuló felmérés eredményei a mobilgyártók számára hízogően hathatnak, minden más szempontból viszont inkább ijesztő eredmények születtek. A mobiltelefon ugyanis olyannyira a fiatalok életének elválaszthatatlan eleme lett, ami miatt sokan máris a vészharanghoz kongatnák.

A japán kormány által elvégzett felmérésből kiderült, hogy a középiskolások 96 százaléka saját telefonnal rendelkezik. De nem csak ez az érdekes, hanem az is, hogy ezzel együtt rengeteg időt töltenek a mobilhasználattal, aminek a következtében a valós életbeli kapcsolataikat hanyagolják, vagy visszafejlesztik. Pontosabban azokat virtuális formában folytatják, illetve a mobilhasználat adta virtuális térbe helyezik át.

A fiatalok arról számoltak be, hogy gyakran evés, illetve tévénézés közben is megállás nélkül járnak az ujjai a mobil billentyűzetén, illetve sokan a saját életük után legfontosabb dologként a mobiltelefont nevezték meg! Egy 20 éves diák rosszulre panaszkodva hazakéredzkedett, miután rájött, hogy otthon hagyta a mobilját - nem bírta tovább pár óra után a készüléke nélkül.

Szakértők úgy látják, hogy a mobil nélkülség olyan komoly bizonytalanságot okoz a fiatalokban, mint pl. egy üzletmber esetében az, ha egy fontos tárgyalásra névjegykártya nélkül érkezik (ez utóbbi megállapítás természetesen elsősorban a japán társadalomra jellemző).

Az adatok szerint a tinilányok naponta átlagosan két órát foglalkoznak mobiljukkal, vagyis kb. 120 percet olvasgatnak elektronikus könyveket, küldenek, fogadnak e-mailt, illetve töltenek le, majd hallgatnak zenét mobiljukon. A fiúk kicsit visszafogottak ezen a téren, hiszen ők „mindössze” 90 percet áldoznak a mobilozás oltárán naponta.

A számítógép előtt ülés, illetve az azzal kapcsolatos elszigetelődés, illetve a virtuális zaklatás, valamint az azzal összefüggésben felmerülő gyermekvédelmi kérdésekről sokat hallhattunk eddig is. Az viszont szintén figyelemre méltó, hogy a gyerekek egyfajta fegyverként is alkalmazzák a készülékeket. Ha valakire haragszanak, vagy éppen ki akarják közösineni, akkor szitkozódó, gúnyos szavakkal, SMS-ekkel bombázzák a kipécézett személy telefonját. Mondani sem kell: hatásos a módszer.

A megnövekedett mobilhasználat családokra való hatása olyan terület, amelyet még nem térképeztek fel a szakértők. Ennek fényében érdekes a felmérés azon meglátása, mely szerint összefüggés van a mobilhasználat és az otthon érzett boldogságérzett közt. A fiatalok azon 60 százaléka, akik arról számoltak be, hogy nem jönnek ki a szüleikkel, 20-szal, vagy annál is több mailt küldenek el egy nap, mint azok a fiatalok (kb. 35%), akik harmonikus családban nevelkednek. Vagyis azok a gyerekek fordulnak még inkább a mobiljuk felé, akiknek problémáik vannak a szüleikkel, amiket mással, más formában nem tudnak megbeszélni. Viszont a mobiltelefon hűséges társ.

A felmérést Tetsuro Saito professzor végezte el, mely során 1600, 14 év körüli gyereket kérdeztek meg telefonálási szokásaikról.

Azért most is várjuk a Mikulást!

Még néhány nap, s újra itt a Mikulás! Ha már nem is hisztek a Mikulás-mesében, valljátok be, most is várjátok, hogy megajándékozzon benneteket, ha nem is egy zsák pénzzel, legalább egy kis csokival, édességgel, játékkal...

Az óbcesei Petőfi Sándor iskolában arról beszélgetünk, vajon várják-e a gyerekek a Mikulást, meg hogy mikor volt jobb: mikor még hittek a róla szóló mesében, vagy most, mikor azt kérnek a szüleiktől, amit szeretnének. Az ötödikes **Molnár Kinga**, **Csernyák Hunor**, a hatodikos **Laták Andor**, **Szabó Flórián** és **Adrien**, a hetedikos **Csernyák Huba** és **Bocor Natália** mesélnek az élményeikről, kívánságaikról.

– Mikor kicsi voltam – kezdi Kinga –, csokit, babát hozott a Mikulás. Mindig nagyon vártam: kitisztítottam a csizmámat, hogy abba rakja az ajándékokat. Akkor még hittem benne. Öt-hat éves lehettem, amikor a két évvel idősebb tesóm, Gergő fölvilágosított, hogy nincs is Mikulás. Nagyon meglepődtem, először nem is akartam neki hinni.

– Én is már régen tudom – fűzi hozzá Natália –, hogy nem a Mikulás hozza az ajándékot. Egyszer meglestem, mikor apukám rakta bele a kitisztított cipőkbe az édességeket. A tesóim mindig átvágtak, azt mondták, ha az ő cipőjüket is kitisztítom, nekem több ajándékot hoz. Ne is mondjam, apukám is meglepődött, hogy megtudtam az igazat. Pedig nekem is jobb volt, amikor még hittem a Mikulás-mesében. Emlékszem, késő estig ott ültem a cipők mellett, vártam a Mikulást. El is csodálkoztam, hogy reggelre, mire fölébredtem, mindig ott volt a Milka csoki, meg a sok édesség a cipőmben. Azért ma is várom.

– Számítógépeztünk éppen – meséli Hunor is az élményeit –, mikor kimentem vizet inni, s megláttam, hogy a szüleim rakják bele a cipőkbe az ajándékokat. Előtte az iskolában a barátaim már nekem is elmondták, hogy nincs is Mikulás, de én nem hittem nekik. Azonban ekkor megbizonyosodtam, hogy a csokit, a játékot a szüleim teszik a cipőkbe. Azt hiszem, akkor virgácsot is kaptam. Ma már nem annyira várom, mint régen.

Flóri és Adrien ikertestvérek. Mindenhova együtt mennek, egyszerre jönnek haza, egyszerre jöttek rá, hogy ki is a Mikulás. Nem is egy szer!

– Egyszerre jöttünk rá – mondja Flóri –, azt hiszem, hogy ovisok voltunk, mikor hazaértünk, éppen a virgácsot tették rá a szüleink a dobozra. Ugyanis olyan nagy ajándékot kaptunk, hogy nem is fért a cipőbe. Igaz, nem engedtek be bennünket a szobába, de én a kulcslyukon megláttam. Ezt tették ki aztán a teraszra. Emlékszem, akkor repülőt kaptunk. A virgácsot mi nem törtük össze, kardoztunk vele.

– Egyik évben Flórival szépen kitisztítottuk a cipőnket – folytatja a mesélést Adrián –, kitéttük a teraszra, s lefeküdtünk. Izgalmunkban

*A Mikulást egy este
a sok gyerek megleste.
Megleste. És mit látott?
Csinálta a virgácsot,
s belerakta puttyba.
Jaj, csak tán nem azt hozza!
Nagy csizmáját krémezte,
azután meg fényezte.
Mit tett még a puttyba,
a sok gyerek megtudta,*

*cipőjében mind benne
lesz is holnap reggelre.
Lesz ott minden földi jó:
arany alma, zöld dió,
csokiból lesz valahány,
a sok gyerek várja már.
Azért titkon egy este,
a Mikulást megleste...*

(Donkó László: Leselkedő)

nem tudtunk aludni. Megnéztük a cipőket, s nem volt bennük semmi. Újra lefeküdtünk. Úgy tettünk, mintha aludnánk, közben lesekedtünk: nem a Mikulás tette ki az ajándékokat, hanem anyukám. Akkor tűzoltókocsit kaptunk, meg persze virgácsot is. Még ma is megvan, őrzöm a szekrényemen. Óvodás koromban mindig szerettem volna látni, hogy néz ki a Mikulás, de sosem sikerült. Ma már nem olyan izgalmas, de azért várom.

– Nekem is érdekesebb volt a Mikulást várni – teszi hozzá Huba –, mikor még hittem benne. Nem is kellett elképzelni, milyen, ugyanis egyik ismerősünk mindig beöltözött Mikulásnak. Beköszönt, elmondta, milyen messziről jött, az Északi-sarkról, s mi széket készítettünk neki, hogyha már olyan fáradt, üljön le. Nagy szakáll, botja volt. Verseket mondtunk. Levelet is írtunk neki, hogy mit szeretnénk, hogy hozzon. Most is várom, számítógépes játékokat kérek, csak nem a Mikulástól, hanem a szüleimtől.

– Én is írok neki levelet – teszi hozzá Andor –, pedig régebben nagyon csalódtam benne. Ugyanis egy zsák pénzt kértem tőle. Úgy gon-

doltam, majd veszek én magamnak azt, amit szeretnék. S mikor nem hozta a zsák pénzt, mondtam is anyukámnak, milyen Mikulás ez, ha kérek tőle valamit, s nem hozza. Akkor tudtam meg, hogy nincs is Mikulás, mikor a szobámból láttam, hogy anyukám vágja a mogyorófavesszőt, s aztán azt találtam az ajándékokon. Emlékszem, összetörtem, s betűzeltem. Mostanában mindig azt kapok, amire szükségem van: pulóvert, nadrágot, de az idén már petárdát szeretnék.

– Kiskoromban egyszer a szüleim beküldtek a szobámba számítógépezni – emlékezik vissza Ignác –, addig bele akarták rakni a cipőkbe az ajándékot. De én meglestem őket! Nem vették észre. Másnap ugyanazok a játékok voltak a cipőnkben, amit akkor este raktak bele. Mikor szóltam, nagyon elcsodálkoztak, hogy észre sem vették, hogy én meglestem őket. Most rakétát szeretnék a „Mikulástól”, hogy újévkor tűzijátékot csinálhassunk.

Kívánjuk, hogy mindenki kitisztított cipője legyen tele sok-sok csokival, banánnal, narancssal...

Koncz Erzsébet

Egymás szemében (1.)

Sportbolondok, egoisták és remek barátok, vagyis a Fiúk

Nincs két egyforma ember, nincs két egyforma személyiség. Azonban, ha jobban elgondolkodunk, milyenek is a fiúk és milyenek a lányok, világossá válik, hogy vannak általános jellemzőik mindkét félnek. A különbözőség már nagyon korán megmutatkozik, és amellett, hogy számos kritikára, időnként bosszankodásra ad okot és lehetőséget, nagyon sok jó oldala is van, hiszen ami az egyik nemből hiányzik, az megvan a másikban, és fordítva. Így egészítjük ki egymást.

A szabadkai Miroslav Antić iskola tanulóival, pontosabban a lányokkal most a fiúk természetét vettük górcső alá. A hetedikes **Korhecz Dalmával, Fekete Adriennel és Káposzta Anitával**, valamint a nyolcadikos **Pósz Andreával és Szakács Kingával** megpróbáltuk összegyűjteni a fiúk legjellemzőbb tulajdonságait, jót és rosszat egyaránt.

– A fiúkról nekem elsőként a sport jut az eszembe. Néha beképzeltnek is, és szeretik megjátszani magukat előttünk, hogy ők mit tudnak. Ez csak akkor rossz, ha nagyon túlzásba viszik. Időnként borzasztóan határozatlanok és kiszámíthatatlanok, és zárkózottabbak, titkolják az érzéseiket, mert attól félnék, ha kimutatnák, mit éreznek, a többiek cikiznék őket. Érdekes módon a városi fiúk egészen mások, mint akik például falun élnek. Rájuk ez a zárkózottság kevésbé jellemző. Ami viszont mindenképpen a jó tulajdonságaik közé tartozik, hogy lehet velük viccelődni, sok örülségben részt vesznek, segítenek, ha kell, és remek barátok tudnak lenni. Szerintem egy ideális fiú őszinte, humoros, sportos, és nem fél kimutatni az érzelmeit – véli Adrienn.

Dalma szerint a fiúk sokkal összetartóbbak, segítőkészebbek mint a lányok, és felelősor is lehet rájuk számítani.

– Talán kevésbé megbízhatóak, mint mi, de azért tudnak például titkot tartani. Szerintem nem eléggé figyelmesek, sokszor türelmetlenek, egyszerre önféjűek és határozottak, és nehéz megváltoztatni a véleményüket. Szélhámosabbak is, mint mi. Nem mutatják ki, ha tetszik nekik egy lány, inkább elkezdik őt piszkálni, mert nem akarják, hogy a többi fiú csúfolja őket. Talán emiatt is van az, hogy felnőttként is sokkal zárkózottabbak, mint a nők. A verekedéssel az erejüket fitogtatják, ahelyett, hogy az eszükkel próbálnák legyőzni a másikat. Általában azért elmondható róluk, hogy ügyesek és okosak, és nagyon értenek a focihoz – állítja Dalma.

– Az lenne az ideális, hogy amellett, hogy okosak, stílusosak és helyesek is lennének. Persze azért, amikor kell, nagyon is odafigyelnek az öltözködésre, de nem jellemző, hogy követnék a divatot. Számukra első a sport, második helyen a sulis áll, és csak utána esetleg a lányok. Általában nyolcadik után jut eszükbe, hogy talán csajozni is kéne. Persze, ez nem feltétlenül rossz – mondja Anita. – Egy ideig jó barátok, aztán, mikor már nagyon benne vannak a serdülőkorban, nem lehet velük bírni, azt nézik, hogy ők legyenek a központban. Ilyen szempontból eléggé önzőek és egoisták tudnak lenni, ezenkívül ők ugyanannyira pletykás természetűek, mint mi. Azért persze sok jó tulajdonságuk is van, lehet rájuk számítani, megbízhatóak, segítőkészek, és gyengédek is tudnak lenni, ha a lányokról van szó.

Andrea azt tapasztalta, hogy a társaságban a fiúk teljesen mások, mint azok, akikkel egy iskolába, osztályba jár.

– Furcsa, de mások a palicsiak és mások a városiak. Az itteni fiúkat a foci érdekli, a városban élőket a számítógépek. Az itteniek zárkó-

zottabbak, míg a társaságom fiútagjai elgondolkodóbbak, nyíltabbak, őszintébbek. Többet törődnek magukkal, fontos nekik, hogy néznek ki. Általában elmondható a fiúkról, hogy nem fordítanak rájuk elég figyelmet, sokszor durvák, nem elég figyelmesek. Viszont segítőkészek tudnak lenni, és őszintén megmondják a véleményüket, sőt tanácsot is lehet tőlük kérni, főleg pasiügyekben. Hisz ki ismerhetné jobban a fiúkat, mint maguk a fiúk? A suliban azt tapasztalom, hogy a fiúk nagyon zárkózottak, ha tetszik is nekik valaki, nem vállalják fel, inkább mindennek lehordják a lányt a többiek előtt. Nehezen alakulhat ki velük igazi barátság, sőt, szerintem nincs is fiú-lány barátság, mert az egyik mindig többet akar, mint a másik.

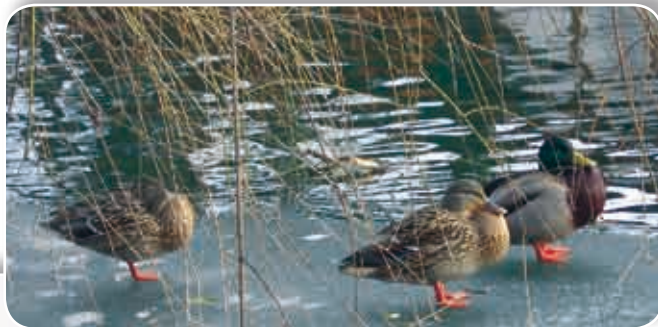
Ügyesek, okosak a fiúk? – szegezem Kingának a kérdést, aki erre ingatja a fejét. – Van ilyen is, olyan is – mondja. A sport iránti rajongás és az egoizmus szerint a legrosszabb tulajdonságaik közé tartozik.

– Elég rossz véleménnyel vagyok a fiúkról, nem figyelnek eléggé a lányokra, mert főleg a saját kis dolgaikkal vannak elfoglalva és sokszor durvák. Az évek során ez gondolom azért változni fog, és remélem jobbra – mosolyog Kinga. – Azért persze segítőkészek, sok dologban bizalommal fordulhatunk hozzájuk, kiállnak a társaik mellett, néhányan valóban megbízhatóak, van humorérzékük, és sok hülyeségben benne vannak, ami nem feltétlenül rossz. A fiú-lány barátság is furcsa dolog. Barátként sem lehet mindenről beszélgetni velük, viszont nagyon fontosnak tartom, hogy egy kapcsolatban a fiúmn egyben a barátom is legyen. Amikor egy fiúnak van barátnője, akkor azért másként viselkedik, kedvesebb, figyelmesebb. A szerelem őket is megváltoztatja – teszi hozzá végül Kinga.

Sztojánovity Livia

TERMÉSZET

Ködös télelő

Szitáló eső, ragadós sár a földutakon, a réteket körülölelő ködfüggönyből csak lassan kibontakozó fűzfák, s a magasban láthatatlanul repülő libák alápermetező hangjai jellemzik leginkább a novemberi kirándulásokat. Ha aztán késő délelőtt felszáll a köd, és a felhők közül néhány percre a nap mosolygós arca is előbukkan, a sárguló fűszálakat, a már jobbára kopaszon álló fákat és bokrokat végigcirógató erőtlenségek sugarai a szívrózs minden színében csillogó ezernyi vízcseppnek csillannak meg. Valahol szarka csörög, amott vetési varjak károgozó fekete serege lepte el a legelőt, fácánok szárítkoznak a töltés oldalán, és egy kékes rétihéja imbolygó repüléssel alacsonyan szállva kutató pocokzsákmány után. Aztán egy éjszaka hideg fuvallat érkezik észak felől, és reggelre dér lepi be a fűszálakat. Vékony jéghártya feszül az esők emlékét idéző útszéli tócsákon, amikor pedig decemberre fordítottuk a naptárt, beköszöntenek a keményebb fagyok, sőt, megjelennek az első puhán szállingózó hópihéek is.

A késő őszi és a tél fordulóján tett kirándulások során jóval kevesebb látnivalóval kell beérnünk, mint a tavaszi vagy nyári hónapokban. Madaraink java része délre költözött, és csak részben pótolják őket a hozzánk érkező téli vendégek. Eltűntek a rovarok, téli pihenőre vonultak a kétélűek, a hüllők, a sünök, a pelék, a hörcsögök és az ürgék is. Ha novemberben vagy decemberben olyan területen járok, ahol áprilisban vagy májusban gyakran megfordultam, egy-egy ismerős fa vagy bokor láttán néha a tavasz emlékeit idézgetem. Egyfajta szellemi tornát jelenthet, ha gondolatban megpróbáljuk összerakni a májusi kiránduláson látottakat, amelyeket azután este, otthon a naptól fellapozva ellenőrizhetünk.

Vannak olyan fajok, amelyekkel nyáron és télen egyaránt találkozhatunk, azonban a viselkedésük, de nemegyszer a küllemük is gyakran eltér a két időszakban. Az erősebb özbakok novemberben már levetik agancsukat, a szarvasbikák télire csapatokba verődve járkálnak az erdőben, és fehér védőruhát ölt a hermelin. A szajkó figyelmeztető, riasztó kiáltása ugyan semmit sem változik, a kék szárnyú mátyásmadarat azonban ilyenkor gyakran az avarban figyelhetjük meg, amint az októberben elrejtett tölgyfalevelek után kutat. A cinegék vegyes csapatokban járkálnak az erdőben és a kerteteket, cserregő hangon tartják a kapcsolatot egymással, de tavaszt hívogató kedves „nyitni-kék”-jükrre egy ideig még várunk kell. Ha

pedig valaki megőrizte a májusban látott sovány nőtényi róka emlékét, talán rá sem ismer a téli, koslatási időszakban tömött bundájában pompázó ragadozóra. A rókák násza januárban kezdődik, és a dermesztően hideg téli éjszakákon néha hallani lehet az állatok halk, kutyaugatásra emlékeztető hangjait is.

A decemberi kirándulásokra válasszunk megfelelő öltözködést! A felázott, sáros utakon, később pedig a hófedte mezőkön egyaránt jó szolgálatot tesz a gumicsizma, természetesen meleg zokni és a dermesztően hideg téli éjszakákon néha hallani lehet az állatok halk, kutyaugatásra emlékeztető hangjait is.

A folyók, különösen a Duna felett a novemberi reggeleken gyakran akkor is átláthatatlan ködpaplan fekszik, amikor néhány kilométerre odébb legfeljebb párás a levegő. Ködös napokon a parton járva nagyrészt a hangokra vagyunk utalva. A gomolygó szürke függöny ugyan mindent eltakar, de ha ismerjük a hangokat, biztosan nem marad üresen a madarásznapló. Jellegzetes például a tőkés réce tojóinak hangos „háp-háp”-ja, de ha a parthoz viszonylag közel úsznak, a gácsérok halk, lihegésre emlékeztető hangjait is érzékeljük. A víz felett láthatatlanul repülő kercéket szárnyuk fütyülő hangja, míg a szürke gémet rekedt kiáltása árulja el, de jól felismerhető a sárgalábú sirályok hangos „kjau-kjau-kjau”-ja vagy a part közelében, esetleg a folyóba ömlő patakok felett repülő jégmadár „czi-i-i-i” hangja is. Aztán, ha szerencsénk van, és a köd a délelőtti folyamán felszáll, megfigyelhetjük azokat a madarakat is, amelyek némán repülnek vagy úsznak a vízben. A kárókatónaknak csak a magasra nyújtott feje és kampós csőre látszik, és messziről parányi

tengeralattjárók periszkópjára emlékeztetnek. Időről időre alámerülnek, halásznak, majd jóval odébb ismét felbukkannak. Az elmúlt években mind gyakoribbá váltak a Dunán az áttelelő búbos vöcskök, de évente látni kis vöcsköket is. Hangot ők sem adnak ilyenkor, mint ahogy némán úsznak az észak felől érkezett hegyi récék, nagy és kis bukók, a jóval ritkábban látható füstös récék vagy a többnyire egyesével érkező sarki búvárok is. Amíg nem fagynak be az állóvizek, azokon is nagy madárcsapatokat figyelhetünk meg. Tőkés, kercé- és kontyos récék, szárcsák és sirályok kerülnek leggyakrabban a távcső elé, de láttam már a sarki búvár egy-egy példányát is.

Álló- és folyóvizeink gyakori halfaja a karsú testű, legfeljebb 15 centiméternyire növekvő szélhajtó kűsz. Háta kékeszöld, hasa és oldalai ezüstösen csillognak. Kisebb-nagyobb rajokban általában a felszín közelében úszik, és egyike a ragadozó halak fő zsákmányállatainak. A fogas süllő a nyílt vízben vadászik rá, míg a csuka szívesen les zsákmányára a part közelében, a sűrű növények között vagy a műtárgyak mellé húzódva. Érdekes vadászati módja, sajnos, csak akváriumokban figyelhető meg. Mozdulatlan marad a vízben, úgy figyeli a környéket. Ha közeledő halat vesz észre, nem ront rá rögtön, hanem lassan, szinte észrevétlenül fordul feléje, és csak amikor már biztonságos közelségbe került a zsákmány, akkor kap utána hihetetlen gyorsasággal.

Szomorú látvány, amikor műanyag flakonok, üres sörösüvegek és egyéb tárgyak hintáznak a víz felszínén vagy fekszenek félig az iszapba ágyazódva, amelyeket az arra járók vagy a horgászok hajítottak a vízbe. Ezeknek egyikét-másikat azonban az éjszaka tevékeny halak néha nappali rejtékhelyül használják. Találtam már patakokban heverő üres konzervdobozban kövi csikot, a Duna partján pedig az ötvenes években jó néhány alkalommal vágó csikot és botos köllöntét.

Sch. E.

Amerikából jött

dár is. A pulyka eredetileg vadon élt, és legfőbb gondja az volt, miként lehet olykor húsz-harminc kilósan átrepülni egy folyót. Vastag tollazata miatt hő- és hidegállóknak tűnik, de igazság szerint fő ellensége a nedvesség: a látszólag tömött toll hamar átitatódik vízzel, ezért a pulyka esős napokon meleg fészекre és főként száraz helyre vágyik. Eredetileg így ismerkedett meg az emberekkel is: havas téli napokon rendszeresen belátogatott a baromfiudvarra.

Hajdanán a pulykára is vadásztak, mígnem a vadászok rájöttek, hogy a pulykát könnyebb megfogni, mint lelőni, hiszen feltűnően ostoba. Az erdőben fatörzsekből épületet emeltek, amelyben éppen akkora nyílást hagytak, hogy egy jól megtermett pulykakakas beférjen. Kívülről árkot ástak a nyíláshoz, amely bevezetett a belső részbe, és persze csalogatóan sárgállott benne a kukorica. Amikor megérkeztek a vadászok, akkor már jókora társaság rikácsolt a kunyhó belsejében, ahol könnyen megfogták őket, annyi eszük ugyanis nem volt, hogy a bejáraton át távozzanak.

Nálunk is népszerű a pulykahús, de a karácsonyi nagy pulykavész, amikor is minden háztartásban kötelezően megsütnek egy pulykát egészben, még mindig az angolszász országokban dül.

Szebb a páva, mint a pulyka? Lehetséges. Az utóbbinak viszont a húsa finomabb, mégsem páváskodik.

Amerika felfedezése után nemcsak a kukorica, a burgonya került a vén Európába, hanem ez a meglehetősen különös ma-

Ásóművész

Egy rég kihalt család utolsó sarja az Afrikában élő földimalac, rajta kívül egyetlen úgynevezett csövesfogú állatfaj sem élte túl az elmúlt évmilliók hányattatásait. Az elnevezés találó, fogazata ugyanis összenőtt függőleges csövecskék halmazából áll; nincs se gyökerük, se zománcuk, viszont egész életen át nőnek. A földimalacnak, bár valóban hasonlít egy kissé soványabb, fehér házisertéshez, semmi köze sincs ehhez a békés és kiszámítható állathoz. Farka egy kengurué, teste egy disznóé, orra egy tapíré. Ami pedig a képességeit illeti: a földimalac valóságos ásóművész. Szinte pillanatok alatt beásza magát a földbe, akár három méter mélyre, utána alagutat fúr és eltűnik. Éjszakai állat, nappal a maga ásta üregben alszik, éjjel viszont fölébred, és a természetvárak rablója büszke címért küzd. Ha megtalálja a természetlakot, először fölszakítja a tetejét éles karmaival, majd hosszú, vékony nyelvét bedugva szedi össze a hangyá-

kat. Naponta több kiló rovarot fogyaszt, ha teheti, aminek beszerzése még a legfelkészültebb állatkerteket is próbára teszi. Éppen ezért diétára fogják, a természet-

húsához állítólag leginkább hasonlító nyers tojást, vagdalt és darált húst, tejet, kukoricát, búzalisztet kap, amibe hangyababot is kevernek.

HOROG

Fekete amur

Mylopharyngodon piceus (Richardson, 1846)

Ismeretőjegyek. Teste megnyúlt, többé-kevésbé hengeres, oldalról kevésbé lapított, hát- és hasvonal a kevésbé ívelt. A test magassága négyszer fér el a standard testhosszban. Feje aránylag széles, ennek megfelelően alakul csúcsba nyíló vagy félig alsó állású szája is. Orrnyílásai között nincs bemélyedés, ezért az orrhát íve domború. Pikkelyei nagyok, erősek, számuk az oldalvonal mentén 39–43. Az oldalvonal fölött 6, alatta 4 pikkelysor húzódik. Hasúszói kissé a hátúszó vonala mögött erednek. Úszói lekerekítettek, szegélyük domború. A hátúszóját 7-8, anélisít 8 osztott úszósugár merevíti. Testszíne a hátán sötét, szinte fekete, az oldalain sötét bronzos árnyalatú, a hasa piszkosfehér. Sötét színezetű uszonyaiban az úszósugarak világosabbak, mint a füstszínű úszóhártya. Hossza elérheti az 1 métert. Az eddigi legnagyobb példány a Jangce folyó vízrendszeréből került elő, tömege 55 kg volt.

Hasonló fajok. Leginkább az amurral téveszthető össze, de annak a színe sokkal világosabb. További különbség, hogy az amur oldalvonal alatt 5 pikkelysor számolható, és két orrnyílása között egy barázda húzódik, amelytől az orrháta homorú. A szintén hengeres testű domolykó, nyúldomolykó és vaskos csabak hasúszója kissé előrébb kezdődik, mint a hátúszója.

Környezet. Őshazájában a nagy folyók lakója, ahol részben a főmederben, részben az előtött ártér vizeiben él. Szaporodása az áramló vízben történik, táplálékát inkább a kiöntések vizeiben keresi. Nálunk elsősorban állóvizekben és csatornáknak, valamint a folyók dévérzónájában bukkanhat fel.

Táplálék. Az ivadék táplálékát kezdetben főként zooplankton adja, majd kisebb testű fenéklakó gerinctelen szervezetek alkotják. Kifejlett példányai szinte kizárólag puhatestűeket, vízben élő csigákat és kagylókat fogyasztanak.

Szaporodás. Őshazájában május-június hónapokban ívik a folyók nyílt vizében, mikor a vízhőmérséklet eléri a 26–30 fokot. Az ikrások 116–173 ezer ikraszemet érlelnek. Megtermékenyült ikrája a kikelésig – hasonlóan az amuréhoz – szabadon lebeg a vízben.

Elterjedés. Eredetileg Kelet-Ázsiában, az Amur, valamint a Huangho, a Jangce és a Vörös folyó vízrendszerében élt, de sokfelé meghonosították. Az amurral és busafajokkal együtt már a 15. században betelepítették Indiába és Tajvan szigetére. Európába az Amur folyóból hozták be, 1939-ben a volt Szovjetunió európai részére, majd később más országokba is. Magyarországra 1963-ban véletlenül, a távol-keleti rokon fajok közé keveredve került. Továbbsszaporításával azonban nem foglalkoztak, így a tógazdaságokból eltűnt. Később céltudatos importtal került ismét az országba. Jelzések szerint az amurral együtt egy-két természetes vízbe is kijutott.

Jelentőség. Őshazájában gazdasági szempontból jelentős faj. Nálunk azonban – tekintettel arra, hogy tápláléka részben egyezik más haszonhalainkéval – sokkal kisebb a jelentősége, mint a növényevő amuré.

Harka Ákos-Sallai Zoltán:
Magyarország halfaunája című könyv nyomán

A rákot is vissza kell engedni

Korábban már felsoroltuk azokat a halfajokat, amelyeket kilos megtartani. Kivétel nélkül olyan halakról van szó, amelyek veszélyeztetettek, és ha nem léptetünk életbe megfelelő védelmi intézkedéseket, könnyen megtörténhet, hogy kivesznek. Nem árt tudni, hogy ez a veszély a rákokat is fenyegeti, és törvényeink tiltják zsákmányolásukat. Ha rák kap a horgunkra, kifoghatjuk, de vissza kell engedni. Méghozzá óvatosan!

A rákokat bemutató fotóinkon két igen érdekes jelenséget örökítettünk meg. A jobb oldali képen a rák úgy esett zsákmányul, hogy csökönyösen kapaszkodott a műcsaliba, a horgor viszont hozzá sem ért. Az alsó képen békát zsákmányolt az ollós. Sajnáljuk a brekít, de hát a rákoknak is enniük kell. Érdekes még, hogy a rák oldalára egy vándorkagyló telepedett. Lefényképeztük, elengedtük!

Küldjétek...

- **Élménybeszámolót**
(Érkeznek már, de kell még!)
- **Ilyen halat fogtam!** (Képpel, leírással, helymegjelöléssel...)
- **Milyen halat fogtam?**
(Képpel, leírással, a halszakértőknek feltett kérdéssel...)
- **Bemutatom horgászhelyemet, horgászvizemet**
- **Lefényképeztem!**
(Fotóitokat legjobb fotósaink fogják értékelni.)
- **Van egy kérdésem!**

Írásaitokat (névvel, címmel... ellátva) lapunk címére

**Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1.,
21000 Novi Sad**

küldjétek.

E-mail címünk

jopajtas.bum@magyarszo.com

Jó fogást!

Ezen a napon történt • Ezen a napon történt • Ezen a napon történt •

December 3.

Ma Olívia, Ferenc, Lúcius, Berény, Atala, Atália, Xavér, Xavéria napja van.

Atália

Héber eredetű bibliai név. Jelentése: Isten fenséges.

Xavér

Spanyol eredetű név, Xavéri Szent Ferenc melléknevéből önállósult, annak a várnak a neve, ahol született. A keresztnév jelentése xavéri. A helynév baszk eredetű. Jelentése: új ház. Mai, spanyol formája: Javier.

1993. december 3.

A fogyatékos emberek nemzetközi világnapja. Az ENSZ 1993 októberében hozott határozatot arról, hogy felhívja a figyelmet a baleset, betegség, katasztrófa következtében fogyatékosá váló problémáira.

1979. december 3. (30 éve történt)

Japánban bemutatták az első, kereskedelmi forgalomba szánt mobiltelefonokat. Az első automatikus, analóg mobiltelefon a hatvanas években készült el. Az USA-ban már 1946 óta használtak rádiótelefonokat, de a használható rádiófrekvenciák száma igen korlátozott volt. Ezért a városokat vételi zónákra (cell) osztották, és 1948-ban már megoldható volt az automata kapcsolat. Sok időnek kellett még eltelnie azonban, hogy megszülessenek a megfelelő minőségű telefonkészülékek. Skandináviában 1981-ben, Európában a nyolcvanas évek végén kezdtek tömegesen elterjedni a mobiltelefonok.

December 4.

a Borbála, Barbara, Péter, Mór, Emerita, Ciklámén, Ada, Adelina, Adelinda, Alinda, Boriska, Boróka, Móríc, Reginald, Anasztáz napja van.

Boróka

A Borbála régi magyar becézőjéből önállósult. Együttel egy növénynevezettség (boróka, borókafenyő: Juniperus) neve is.

Anasztáz

Görög eredetű név. Jelentése: a feltámadott.

1642. december 4. (367 éve történt)

Párizsban 57 éves korában meghalt Armand-Jean du Plessis, Richelieu hercege, aki 1622-től bíboros, 1624. 4. 29-től XIII. Lajos főminisztere volt. Richelieu halála után Jules Mazarin bíboros vette át Franciaország irányítását. XIII. Lajos francia király nevezte ki, s ő teljhatalommal kormányozta Franciaországot. A francia főnemesség összeesküvéseit és felkeléseit sorra elfojtotta, központosította az államigazgatást. Kormányzása alatt virágzásnak indult a francia barokk művészete (a Louvre építkezésének folytatása, Poussin festétele), 1635-ben megalapította a francia Akadémiát.

1993. december 4. (16 éve történt)

Los Angelesben, 52 éves korában meghalt Frank Zappa zenész.

1952 (57 éve történt)

Először képződött Londonban gyilkos köd, ami a 'szmog' nevet kapta, a füst és a köd angol szavak összevonásaként.

December 5.

Ma Vilma, Ábel, Csanád, Csaba, Bács, Ciklámén, Csobád, Dalma, Krisztina, Mór, Péter, Reginald, Sebő napja van.

Bács

Török eredetű, régi magyar személynév. Török méltóságnévből származik. Jelentése: kis uraság.

Ciklámén

Magyar eredetű név, újabb keletű névadás a hasonló virágnévből. Jelentése a virág maga. Más magyarázat szerint, a növénynevezettség neve latinul Cyclamen, mely a görög küklópsz szóból származik. Így jelentése: kör, a virág gumójának alakjára utal.

270 (1739 éve történt)

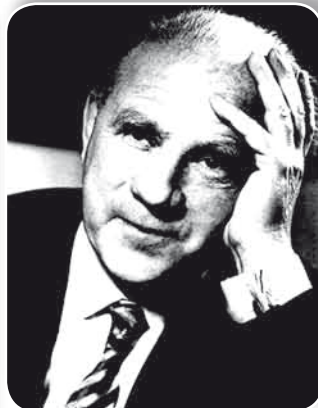

A kis-ázsiai Szent Miklós püspök névnapja előestéjén édességgel ajándékozta meg a gyerekeket, amely szokás máig fennmaradt.

1901 (108 éve történt)

Chicagoában megszületett Walt Disney (eredeti nevén: Walter Elis Disney) amerikai trükkfilmrajzoló, producer és filmrendező, aki megalkotta Miki egér és Donald kacska figuráját.

1901 (108 éve történt)

Würzburgban megszületett Werner Karl Heisenberg német fizikus és filozófus, akit 1932-ben a mag- és atomfizika területén elért eredményeiért Nobel-díjjal tüntettek ki.

December 6.

Ma Miklós, Nikolett, Miksa, Mikolt, Gyopárka, Leontina napja van.

Miklós

Görög, szláv eredetű név, a görög Nikolaosz név szláv formájából származik. Jelentése: győzelem, nép.

Gyopárka

Magyar eredetű, a hasonló növénynevből kicsinyítő képzővel alkotott női név.

Szent Miklós napja

(Mikulás, Télapó ünnepe)

1834. December 6. (175 éve történt)

Schweinfurtban megszületett Mechwart András tervezőmérnök, feltaláló. 1855-ben szerzett mérnöki oklevelet, és 1859-ben került Budára, ahol a Ganznál lett felügyelő. Mechwart itt hamarosan műszaki majd vezérigazgató lett, a Ganz pedig irányítása alatt Magyarország vezető gépgyárává fejlődött. 1878-ban ő létesítette a villamosrészleget, és szakadatlan fejlesztőmunkát folytatott. Legfontosabb találmányaival a malomipar fejlesztését alapozta meg, a forgóeke tökéletesítésén haláláig dolgozott. Nevéhez fűződik még az oldható tengelykapcsolók és a villamos fadöntő gépek is.

1926 (83 éve történt)

Givernyben 86 éves korában meghalt Claude Oscar Monet francia impresszionista festő, akinek Impression, soleil levant (A napkelte impressziója) című képe az 1874-ben vele együtt kiállító művészek egy csoportjának adott nevet. További művei: Saint Lazare pályaudvar, Roueni katedrális, Tavírózsák.

December 7.

Ma Ambrus, Ányos, Agaton, Amaranta, Ambrózia, Szabin napja van.

Ambrózia

Görög eredetű név, az Ambrus férfinévnek a női párja. Jelentése: halhatatlan. A görög mitológiában az istenek örök ifjúságot biztosító étele az ambrózia.

Szabin

Latin eredetű név, a Sabinus névből származik. Jelentése: a szabinok népéhez tartozó férfi.

1992. december 7. (17 éve történt)

A polgári repülés napja. Az ICAO, a Nemzetközi Polgári Repülésügyi Szervezet Közgyűlése nyilvánította ezt a napot a polgári repülés napjává. Célja, hogy felhívják a figyelmet a nemzetközi polgári repülés fontosságára az országok társadalmi és gazdasági fejlődésében.

1941 (68 éve történt)

A japánok megtámadták a Hawaii-szigeteken lévő amerikai támaszpontot, Pearl Harbort. A légitámadás következtében két és fél ezer ember halt meg és sok hajó megsemmisült, valamint az Amerikai Egyesült Államok belépett a II. világháborúba.

December 8.

Ma Mária, Mátyás, Emőke, Immakuláta napja van.

Mátyás

Bibliai név, a héber Mattatías név latin Matthias formájából származik. Jelentése: Jahve ajándéka.

Immakuláta

Latin eredetű név. Jelentése: szeplőtelen. A Szűz Mária szeplőtelen fogantatására vonatkozó latin kifejezésből származik.

1789 (220 éve történt)

Megszületett Hild József építész, akinek stílusa határozta meg a magyar klasszicista templomépítészetet (egri székesegyház, esztergomi bazilika).

1912 (97 éve történt)

Megszületett Karády (Kanczler) Katalin színésznő, akit mint filmszínésznőt Zilahy Lajos fedezett fel (Halálos tavasz).

1894 (115 éve történt)

Megszületett Elzie (Crisler) Segar amerikai képregényrajzoló, Popeye megalkotója.

December 9.

Ma Natália, Ábel, Leona, Georgina, György, Valéria, Péter, Györgyi, Filotea napja van

Ábel

Bibliai név. Ádám és Éva második fiának neve. Valószínűleg héber eredetű. Jelentése: mulandóság. Más feltevés szerint, asszír vagy sumer szóból származik. Jelentése: fiú.

Györgyi

A György férfinév női párja. Jelentése: földműves, gazdálkodó. Más magyarázat szerint a régi magyar Györgyike név rövidülése. Jelentése: dália, gyöngyike.

1437 (572 éve történt)

A csehországi Znojmban 69 éves korában meghalt Zsigmond magyar király (egyidejűleg német és cseh király, német-római császár), akinek uralkodása legvégén tört ki a Budai Nagy Antal vezette parasztfelkelés.

1886 (123 éve történt)

Megszületett Clarence Birdseye amerikai üzletember, aki bebizonyította, hogy az ételt nagyon alacsony hőmérsékleten kell tartani ahhoz, hogy ehető maradjon.

Ismét bizonyítottak a bácsföldvári irodalmárok

Harmadik alkalommal vettek részt a bácsföldváriak az irodalmi vetélkedőn, melyet ezúttal is Bada Johanna és István szervezett meg Budapesten. Hivatalos meghívót kaptak, melyen ez áll: „A Szerbiai Gyűjtők Egyesületének Szövetsége a magyarok Világszövetsége Budapesti tagozatának felkérésére irodalmi kirándulást szervez a délvidéki diákok és felnőttek számára 2009. nov. 6-8-a között. A Pál utcai fiúk, az Egri csillagok korábbi nagysikerű vetélkedők után az idei verseny tárgya Szabó Magda Abigél című regénye. Tisztelettel meghívjuk erre a rendezvényre a bácsföldvári Svetozar Marković iskola Bencz Mihály irodalmi szakkörének tagjait: **Székel Zsófiát, Rózsa Lillát, Varga Henriettát, Kovács Szilárdot, Péter Rolandot, Bata Dóriánt, Légvári Fannit, Gregus Máriát, Vojnović Gabriellát és Gregus Zsanettot.**” A meghívottak el is utaztak.

Délután érkeztek Budapestre, és első dolguk volt, hogy megkoszorúzzák a Szabó Magda budai házában lévő emléktáblát, megnézzék az emlékkiállítást, majd a Szabó Magda iskolában részt vettek az irodalmi vetélkedőn.

Másnap ellátogattak a Csodák Palotájába, a Közlekedési Múzeumba, a Hősök terére, a Mezőgazdasági Múzeumba, Vajdahunyad várába és a cirkuszba.

A harmadik napon kirándultak Szentendrre, megnézték a Skanzen: a Szabadtéri Néprajzi Múzeum Márton-napi fesztiválját.

Jártak a Campona bevásárlóközpontban, megtekintették a Tropicariumot és Oceanáriumot.

Az iskola könyvtárában arról beszélgetünk, hogyan készültek a vetélkedőre, milyen élményekkel jöttek haza Budapestről.

Elsőként Henrietta mond néhány szót a versenyre való jelentkezésről, fölkeszülésről.

– A magyartanár nő minden osztályban szólt a versenyről – kezd a mesélésbe Henrietta –, ismertette jellegét. Mivel mi mindannyian szeretünk olvasni, vállaltuk, hogy elolvassuk Szabó Magda szép regényét, az Abigélt. Mindennap sokat olvastunk, mert elég vastag könyvről van szó, meg végül a filmet is megnéztük, összevetettük őket. Hát elég sok különbség van köztük. Nagyon jó, izgalmas regény. A versenyen természetesen a regény alapján készült kérdésekre kellett felelnünk. Bada Johanna és István vezette a vetélkedőt. Mivel csoportverseny volt, közösen válaszoltunk, mikor megkaptuk a kérdéseket.

– A regényből vett nevek voltak a csoportok nevei – folytatja az élménybeszámolót Marika –, miénk Bánki volt. A nyolcfordulós versenyen nemcsak kérdésekre kellett felelni,

hanem képekből is kिरaktuk az eseményeket és rajzoltunk is. Ezenkívül néhány idegen szót is meg kellett magyarázni, pl. a perfekta iskolai nevelőt jelent. Mi voltunk a legtöbben, s gyorsan kellett felelnünk, ami nem könnyű. Valójában arra gondoltuk, hogy két csoportra leszünk osztva, de nem úgy sikerült.

Zsanett már tavaly is vetélkedett, s már több tapasztalata volt, ezért ő lett a csoportvezető. Ő mondta a feleleteket, amelyeket közösen fogalmaztak meg.

– Nyolc csoport vetélkedett – magyarázza Zsanett –, ott voltak az újvidékiek, a temerikiek, a szentmihályiak, a nagybecskerekiek, meg mi. Nagyon örültünk, hogy másodikká lettünk.

A továbbiakban elmesélik, hogy mi mindent láttak, hogyan szórakoztak a három nap alatt Budapesten, Szentendrén.

– Nagyon jól elszórakoztunk – meséli Lilla –, ugyanis egy kollégiumban voltunk elszállásolva, ahol esténként nagy bulikat szerveztünk. Keveset aludtunk.

– Sok mindent láttunk – mondja Gabriella –, de nekem az Oceanárium tetszett a legjobban. Olyan állatokkal ismerkedtem meg, amelyeket még sosem láttam. Volt ott rája, polip, hal, pók, krokodil... A tengeri állatok voltak a legszebbek.

Fanninak a cirkusz tetszett a legjobban.

– Mikor ott voltunk – magyarázza Fanni –, éppen a 120. előadás tartották. A sok érdekesség mellett a legjobban a bohóc tetszett, aki a nemrég elhunyt Michael Jacksonot utánozta, táncolt, énekelt.

– A Csodák Palotája ragadott meg – teszi hozzá Szilárd –, ugyanis kerékpározhattunk a levegőben, aki akart kocka kerekű autót hajthatott, szöges ágyon feküldhetett.

– Nekem a Közlekedési Múzeumban lévő régi járművek, a hajók makettjei tetszettek. Azt is láttuk, hogyan kell őket készíteni. Még a Titanicé is ott volt.

– A szentenderei kiránduláson sok mindent tanultunk – jelenti ki Dórián. – A Szabadtéri Múzeumban láthattuk, hogy valamikor milyen volt a pékség, dédanyáink hogyan sütötték a kenyeret, péksüteményeket. Még vásároltunk is. A régi szerszámokat, tárgyakat is bemutatatták.

– Nagyon jól megszervezték ezt a versenyt – mondja végezetül Zsófi –, nagyon tetszett, hogy másodikká lettünk, meg sokfelé jártunk, s ha jövőre ismét hívnak bennünket, elmegyek, akármelyik könyvet is kell elolvasni.

– Nagyon sok jutalomkönyvvel jöttünk haza – dicsekszik Berecz Éva, a versenyvezető tanár. Minden versenyző díszoklevelet meg könyvcsomagot (12 könyvet), az iskola könyvtára pedig 20 könyvet kapott.

Gratulálunk!

K. E.

LEXIKON

NEVEM: **Hényel Csenge.**
 BECENEVEM: Csenge.
 CÍMEM: 24430 Ada, Arany János u. 50/A.
 MELYIK SULIBA, OSZTÁLYBA JÁROK? Cseh Károly Általános iskola, 5. b.
 OSZTÁLYFŐNÖKÖM: Antal Melinda.
 KEDVENC TANTÁRGYAIM: Magyar, történelem, rajz, biológia, német.
 AMI NEHEZEN MEGY: Olyan nincs.

KEDVENC TANÁRAIM: Máriás Valéria, Solymosi Éva, Pesznyák Erika, Tóth Andrea, Ambros Erika.
 KEDVENC OLDALAIM A JÓ PAJTÁSBAN: Vicckupac, Lexikon.
 KEDVENC SZÍNÉSZEIM: Mary-Kate és Ashley Olsen.
 KEDVENC FILMJEIM: Mamma Mia, Barátok közt.
 KEDVENC ÉNEKESEIM: Anni-Frio, Björn, Agnetha, Benny, Bódi László – Cipő (Republic).
 KEDVENC EGYÜTTESEIM: Abba, Ramblers, Republic.
 KEDVENC DALAIM: Honey, Honey; Dancing Queen; Repül a bálna.
 KEDVENC SZÍNEIM: Ciklámen, lila.
 KEDVENC ÉTELEM, ITALOM: Spagetti, Pepsi.
 HOBBIM: Fuvalázás, zenesuli és zenekar.
 KEDVENC ÉVSZAKAIM: Tavasz és ősz.
 KEDVENC KÖNYVEM: Mark Twain: Tom Sawyer kalandjai.

NEVEM: **Tóth István.**
 BECENEVEM: Tyutyus.
 CÍMEM: 24430 Ada, Arany János u. 1/B.
 ISKOLÁM, OSZTÁLYOM: Cseh Károly Általános Iskola, 5. b.
 KEDVENC TANTÁRGYAIM: Matematika, történelem, informatika.
 AMI NEHEZEN MEGY: Torna, szerb nyelv.
 KEDVENC TANÁRAIM: Pesznyák Erika, Világos Kornél.
 OSZTÁLYFŐNÖKÖM: Antal Melinda.
 KEDVENC ODALAM A JÓ PAJTÁSBAN: Vicckupac.

KEDVENC SZÍNÉSZEM: Nincs.
 KEDVENC SZÍNÉSZNŐM: Nincs.
 KEDVENC FILMJEIM: A Gyűrűk Ura 1., 2., 3.
 MELYIK FILMBEN JÁTSZANÁM A FŐSZEREPET? A Daredevilban.
 MIÉRT? Mert igaz, hogy a főhős vak, de emiatt különleges képességei vannak.
 KEDVENC ÉVSZAKOM: Tavasz.
 KEDVENC KÖNYVEIM: J. R. R. Tolkien: A Gyűrűk Ura 1., 2., 3., Húrin Gyermekei, A Szilmarillók.
 KEDVENC FŐSZEREPLŐM: Deren.
 KEDVENC ÉTELEM, ITALOM: Spagetti, Coca-Cola.
 KEDVENC ÁLLATOM: Farkas.
 KEDVENC SZÍNEIM: Zöld, barna, kék.
 KEDVENC EGYÜTTESEM: Magna Cum Laude.
 KEDVENC DALAIM: Mind.
 JÓ TULAJDONSÁGAIM: Okos, ravasz.
 ROSSZ TULAJDONSÁGOM: Gyenge a lábam.
 SZERELMEM, SZIMPÁTIÁM: Nem volt, nincs, tíz év múlva lesz.
 SZEMEM SZÍNE: Barna.
 HAJAM SZÍNE: Barna.
 LEGJOBB BARÁTOM: Sévity Iván.
 KEDVENC ÖLTÖZÉKEM: Farmernadrág.
 KEDVENC ÉDESSÉGEM: Milka csoki.
 KEDVENC SPORTOM: Nincs.

NEVEM: **Koós Roland.**
 BECENEVEIM: Roli, Rolabá.
 CÍMEM: 24430 Ada, Moholi út 50.
 ISKOLÁM, OSZTÁLYOM: Cseh Károly Általános Iskola, 5. c.
 OSZTÁLYFŐNÖKÖM: Molnár Edit.
 KEDVENC TANTÁRGYAIM: Biológia, torna.
 KEDVENC TANÁRAIM: Molnár Edit, Matić Ilona, Ambrus Erika, Máriás Valéria.
 AMI NEHEZEN MEGY: Történelem.
 A LEGÉRDEKESEBB ÓRÁK: Német, magyar, földrajz.
 KEDVENC ÉTELEIM, ITALAIM: Spagetti, lekváros gombóc, pizza, füge, kóla, energiaital, palacsinta.
 AMIT EL TUDOK KÉSZÍTENI: Fagyi, palacsinta, tojás, kompótok.
 KEDVENC SZÍNÉSZEIM: Sylvester Stallone, Daniel Radcliffe, Emma Watson, Rupert Grint, Eddie Murphy.
 KEDVENC FILMJEIM: Harry Potter, Pókember.
 MELYIK FILMBEN JÁTSZANÁM A FŐSZEREPET? A Pókemberben.
 KEDVENC ÉNEKESEIM: Bryan Johnson, Lady Gaga, Toše Proeski.
 KEDVENC EGYÜTTESEIM: AC/DC, Twist id Sister, Belga.
 KEDVENC DALAIM: Zsolti, a béka; T.N.T.; Poker Face.
 KEDVENC KÖNYVEIM: Robinson Crusoe, Fehérsörény, Harry Potter.
 HOBBIM: Foci, rajzolás.
 KEDVENC ÁLLATAIM: Kutya, tigris, ló, cica.
 SZERELMEM, SZIMPÁTIÁM: Narancsik Helén.
 BARÁTAIM, BARÁTNŐIM: Ludmán Márk, Balázs Patrik, Lévai Erik, Lehócki Dániel, Tóth Teodóra, Narancsik Helén, Narancsik Helga.
 TELEFONSZÁMOM: 024/852-193.
 MOBILSZÁMOM: 064/912-03-76.
 KEDVENC SZÁMOM: 5.
 KEDVENC SZÍNEM: Piros.
 KEDVENC SZÁMÍTÓGÉPES JÁTÉKAIM: Counter Strike, Zoop Empire, Cake Shap, Ralli, Gta San Andreas, Mahjongg.
 KEDVENC JÁTÉKAIM: Bújóska a sötétben, kártyázás, fogócska.

RÜGYFAKADÁS

Azon töröm a fejem...

Azon töröm a fejem, vajon ez a fogalmazás miről szóljon?!

Leírhatnám, hogy milyen nehéz ma nyolcadikosnak lenni, de mégsem, mert nem akarok panaszkönyvet írni, meg magamat sajnáltatni sem. Azt is ismerethetném, hogy melyik fiú melyik lánynak udvarol az iskolában és az iskolán kívül, de nem. Ezek hétepcsétes titkok, mégis tudja már mindenki. Azon is törhetném a fejem, hogy az alumínium a savakkal lúgosan, a lúgokkal pedig savasan reagál, ezt nevezzük amfotern tulajdonságoknak. Ez eddig világos? Azon is hosszasan el kell gondolkozni, hogy holnap miben jelenjek meg az iskolában, és a hajam miért nem áll úgy, ahogyan én szeretném?! Azon is gondolkoztam már, hogy a barátaink, osztálytársaim milyen sokat változtak mostanában. Máshogyan viselkednek velém és néha nehezebben értjük meg egymást. De velük együtt változom én is. Azon is törhetném a fejem, hogy mennyivel jobb, könnyebb az itteni gyerekeknek, mint az afrikaiaknak. Míg mi utánanézhethünk a házi feladatunknak az interneten, ők a porba írnak. Akár környezetünk védelméről is írhatnék beszámolót, de ezt hagyjuk a környezetvédekre. A környezetvédelem is fontos, de most az én kis életemben a fő téma a pályaválasztás. Erről kicsit bővebben: foglalom sincs, hogy milyen szakmát válasszak, pedig jó lenne már tudni. Nem tudnám magam elképzelni, mint szakács vagy mint tanár, de autószerelőnek sem. Amikor az iskolaév második félévében meg kell írni a kívánságlistát, talán már tudni fogom. Írhatnék a latin-amerikai táncokról is, mert nagyon szeretem őket, de nem kezdek bele, mert sosem fejezném be, és az esetleg nem mindenki számára érdekes.

Amikor a füzet fölé hajolva hosszasan töröm a fejem, anyám megkérdezi: „Te lány, hol jár az eszed? A házid készen van már?” Ő ezt nem értheti. Hol a mobilom, kaptam SMS-t?

Góbor Emese, 8. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Keresem, de nem találok

Szombat délelőtt a kedvenc énekesem életéről szóló filmet néztem a televízióban. Nagyon tetszett, és elhatároztam, hogy még aznap meghallgatom a legújabb lemezét.

Délután anyám felszólított, hogy tegyek rendet a szobámban. Kedvetlenül fogtam hozzá, mert a barátaimhoz terveztem menni. Először a számítógépes játékok dobozait igyekeztem a helyükre állítani, de a gondolataim a délelőtti film körül forogtak. Igen! Most azonnal megkeresem és meghallgatom a lemezt. Először a szokásos helyén kezdtem el keresni, a lemeztartóban. Természetesen hiába. Az összes lemez ott sorakozott. A keresett lemez sajnos nem volt közöttük. Ezután a könyvespolchoz léptem. Hátha valaki véletlenül a könyvek közé csúsztatta. Mindhiába. A Világatlasz, A nagy harcoskönyv és a Sárkányölő Sebestyén szótlanul sorakoztak a polcon. Lassan kezdtem ideges lenni, és ahogy ilyenkor mindig szoktam, anyukám segítségét kértem.

– Nem láttad véletlenül Eminem legújabb lemezét?

– Hát, sajnos nem találkoztam vele az elmúlt napokban, de talán nézd meg a kincseket rejtő fiókodban.

Reményvesztetten húztam ki a szekrény legalsó fiókját. Kipakoltam mindezt, ami csak a kezem ügyébe került. Az elmúlt pár év kincsei hevertek néma egytérítésben a szőnyegen. A tavalyi szilveszteri petárdák várták izgatottan az idei újévet. A messzelátóm, amellyel az idén nyáron a tengeren a tovasikló hajókat néztem. A tengeri kagylók, melyeket hosszas bűvázkodás után hoztam fel a felszínre. A három aranyérem, amelyeket a tavalyi úszóversenyeken nyertem. Minden fontos dolog ott volt, kivéve a lemezt. Dühösen fejeztem be a takarítást. Minden a helyére került, de én mégsem voltam boldog. Mérgesen ültem le számítógépezni, és hogy javítsak a hangulatomon, bekapcsoltam a lemezejátszót. Eminem jól ismert hangja töltötte be a szobát. A keresett lemez egész idő alatt a lemezejátszóban lapult, és végignézte a szenvedésemet. Elmélyültem a számítógépes játékok világában, és a kedvenc előadómát hallgattam.

Megfogadtam, hogy ezentúl jobban ügyelek majd a rendre, de nem vagyok benne biztos, hogy ezt be is tartom.

Jaramazović Martin, 7. osztály, Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

Padtársam

*Padtársam, Réka,
Füzetem kéri
Úgy, mint máskor néha,
Matek házim nézi.
Hibákat nem talál,
És elmondja nékem:
Köztünk nem lesz viszály,
Csak tovább segítsen!*

Nyilas Áron, 6. osztály, Kis Ferenc iskola, Orom

Rossz fát tettem a tűzre

Egy délután a szüleim a városba mentek. Egyedül maradtunk a testvéremmel, Lilivel.

Kitaláltuk, hogy virágárust játszunk. Becipeltük az összes cserepes és művirágot a szobába. Mindegyiknek találtunk vázát, csak éppen anya műnapraforgójának nem. Eszembe jutott a nagy váza, amire egy elefánt van rárajzolva és az ormánya meg a fülei kiállnak.

– Na ez a váza jó lesz! – kacintottam Lilire.

– Nem, nem, csak azt ne!

– Anya észre se fogja venni! Meglátod.

– Na jó! De ha eltöröd a vázát, te fogsz ráfizetni.

A váza kicsit nehéz volt, ezért én vittem a szobába. Felemeltem, lassan elindultam vele.

Lili papucsba lent volt a földön. Persze nem vettem észre, mert a váza eltakarta a szememet, nem láttam semmit. Felbuktam. A váza akkorát csattant, hogy ki se mertem nyitni a szemem. Amikor mégis megtettem, nem akartam hinni a szememnek. A váza egyben volt.

– Na ezt nagyon megúsztad – mondta Lili.

– Ha, ha, ha, mondtam, hogy nem lesz semmi baj.

Most már ketten toltuk vissza a vázát, és amikor megigazítottuk, hogy egyenesen álljon, láttam, hogy az ormánya nincs a helyén. Megkerestük Lilivel, majd elővettük apa ragasztóját, és egy kisit görbén, de visszaragasztottuk.

A szüleim hazaértek, és nem vettek észre semmit. Másnap anya szomorúnak látszott. Megkérdeztem tőle, mi a baja.

– Megláttam a műved! Az elefántos vázára gondolkodok.

– Aaaaaz nem én voltam – dadogtam.

– Hanem ki volt?

Aztán mégis kiderült, hogy én voltam a tettes.

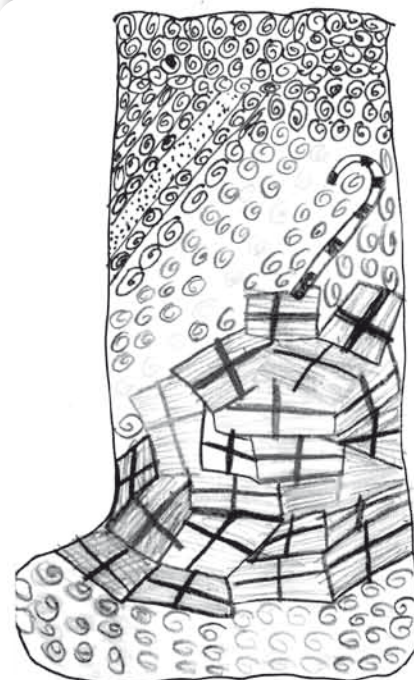
A büntetésem az lett, hogy egy hétig nem nézhettem a tévét.

Pivárcsik Niko, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Fohász

*A tanárokat áldd meg, Isten,
A rossz jegyekre szükség sincsen.
A pad, a szék, a tábla terád vár,
Hogy mindent megtanulj már.
Az iskola barátságos hely, bár
Ott sok tanulni való vár rád.
Ne félj, ha felszólítanak,
A társaid úgys bátorítanak!*

Oláh Tamás, 7. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

**Golić Attila
szabadkai tanuló
rajza**

Besnyi Botond
szabadkai tanuló rajza

Első keresetem

Az első keresetemre öt éves koromban tettem szert. Rég volt már, de még mindig jól emlékszem arra a bizonyos augusztusi napra.

A nagyszüleimhez utaztam pár napra. Már régóta nagy volt a hőség, és a nap kiszáritotta a növényeket. A nagymamám panaszkodva mesélte, hogy ha ez így megy tovább, akkor a konyhakerti növényei teljesen kiszáradnak. A testvéremmel elhatároztuk, hogy megmentjük nagymama növényeit a vízhiánytól. Keresünk egy locsolókannát, és teletöltöttük vízzel. Gondoltuk, hogy nagymama nagyon fog örülni. El akartunk indulni a kert felé, de a vízzel teli locsolókanna túl nehéznek bizonyult. Hosszas gondolkodás után arra jutottunk, hogy ha az öntözőt ráteszük nagyapa talicskájára, talán el tudjuk tolni a kertig. A talicskát előtöltük a fészerből, és összeszedve minden erőnket a locsolót a talicskára emeltük. Valóban sokkal könnyebb volt a talicskát tolni, mint a locsolót cipelni. Kiértünk a kertbe, és a növények tényleg nagyon kívánták a vizet. Fogtuk az öntözőt, és minden növényt jó alaposan meglocsoltunk. Néhányszor meg kellett tölteni vízzel a locsolókannát, mire minden növény kapott elég vizet. A munka végeztével elraktuk a locsoláshoz szükséges kellékeket, és bementünk a házba a nagymamához. Megkértük, hogy jöjjön ki velünk a kertbe, mert mutatni szeretnénk neki valamit. Mikor kiértünk, alig akart hinni a szemének! Nagyon megörült, és pénzzel jutalmazta szorgalmunkat.

Jó érzés volt, hogy örömet szerezhettem neki, és a jutalomnak is nagyon örültem, amiből másnap sok fagyit ettem.

Búrány Andrea, Thurzó Lajos iskola, Zenta

Padtársam

*Társam, társam, padtársam,
Bettinek hívják, nem másnak.
Együtt ülünk minden órán,
rúgjuk a bőrt tornaórán.*

*A szünetben sokat futunk,
hazafelé is egyfelé megy utunk.
Mind a ketten sokat eszünk,
az uzsin is összeveszünk.*

*Szabad időnk is van bőven,
bújócskázunk estidőben.
Lefekvéskor megy a buli,
reggel meg már megint sul.*

Kriska Szimonetta, 6. osztály, Kis Ferenc iskola, Orom

RÜGYFAKADÁS

Tévedni emberi dolog

Egy gyönyörű nyári napon történt meg velem az eset, amit most megosztok veletek.

Egyik délután segítettém édesanyámnak a házimunkában, amikor megcsörrent a telefon, és én vettem fel.

– Ki volt az? – kérdezte édesanyám.

– Katiék kerestek titeket, meghívtak magukhoz kávéra.

– Rendben, te is akarsz jönni? – kérdezte.

– Nem, én majd itthon maradok és számítógépezek, menjetek nyugodtan, majd bezárom az ajtókat.

Mikor elmentek, bezárkóztam. Egy darabig jól játszottam a számítógépen, de egy idő után ráuntam. Kimentem a másik szobába olvasni. Már körülbelül elolvastam a könyv felét, mikor furcsa zajt hallottam odakintről. Először nem fordítottam rá nagy figyelmet, és tovább olvastam. Egy időre meg is szűnt a zaj, majd nagy csörömpölésre és durranásra lettem figyelmes. Azt hittem, hogy betörő jár nálunk. Nagyon megijedtem. Felhívtam a szüleimet, megkértem őket, hogy siessenek haza, mert véleményem szerint valaki az udvarunkban ólálkodik. Ők gyorsan hazaértek, én pedig rohantam ki hozzájuk. Most már mindannyian hallottuk a zajt, a konyha felől jött. Édesapám nyitotta ki az ajtót, és a család kedvencét pillantotta meg, amint a konyhából fut kifelé.

– Itt a zaj forrása! – mondtam.

Rájöttünk, hogy akaratán kívül Cirmi okozott oly nagy kellemetlenséget nekünk. Besurrant, mikor nem láttuk, és őt hittük betörőnek. Lett is nagy nevetés, én pedig csak annyit mondtam a szüleimnek: tévedni emberi dolog!

Kömüves Valentina, 7. osztály, Móra Károly iskola, Szaján

A tanító nénim

*A tanító nénim neve Čagalj Valéria,
ő az iskolám legjobb és legszebb pedagógusa.
Haja hosszú és fekete,
szeme kék és csillog, mint a csillag fénye.*

*Mindennap felkészülten érkezik,
sohasem történik meg hogy késik.
Ő az osztályom védőszentje,
mindannyiunk példaképe.*

Becskei Denisz, 3. osztály, Nikola Tesla iskola, Topolya

Természet- és társadalomórán

Egyik reggel elindultam az iskolába, és nagyon izgultam.

Tudtam negyedik órán vár rám a felelés. Rettentően féltem, mert alig tudtam valamit. Azután kicsöngettek a harmadik óráról.

Kipakoltam a tanszereket, és tanultam egész szünetben. Ahogy becsöngettek, bejött a tanító néni, és felszólított: Nóci!

– A rét – feleltem – ez volt a lecke.

– Mik az életfeltételek? – kérdezte.

– Bőséges napfény és kedvező hőmérséklet. Elegendő nedvesség. Termékeny talaj.

– Az életközösség?

– Pók, egér, útifű, sáska és még sok más.

– Jó, Nóci.

Kaptam egy ötöst.

A tanárnő elmagyarázta a következő anyagot és kicsöngettek.

Tari Eleonóra, 3. osztály, Kis Ferenc iskola, Szilágyi

Halloween

*Halloweennek éjjelén
megjelenik a sok rém.
Reszketnek a fa ágai,
huhognak az éj baglyai.*

*Ha töklámpást készítünk,
eltűnik a félelmünk.
Cukrot kérünk, s ha kapunk,
bezörgetünk a kapun.*

Csonka Krisztina, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

RÜGYFAKADÁS

Riport egy kosárfonóval

Augusztusi délután volt... Mentem volna a Tiszára fürdeni, de túl hűvös volt.

- Tamás, Katika! – szólt apu.
- Gyertek befonunk egy-egy üveget!

Nem először próbálkoztam vesszőfonással, mesteri gyakorlattal próbáltam kiválogatni a szálakat.

- Apu, mikor is kezdte te vesszőfonással foglalkozni?
- Pont amikor te megszületél. Magánvállalkozóként próbáltam újjáéleszteni ezt a kihaltban lévő mesterséget. Mert ekkor már csak néhány mester volt a faluban. Martonoson a kosárfonásnak nagy hagyománya van. Az üveg lassan készül el, de megéri a fáradozást. Egy jól bekötött 1 literes üvegért 10 eurót is adnak – tudtam meg aputól.
- Azt tudom, hogy ősszel hordjuk haza a levágott vesszőt, utána főzzük és tisztítjuk, de hogyan telepítettétek?
- A Tisza árterén 3000 dugványt ültettünk. Az első évben sokat kellett kapálni, hogy megmaradjon a hajtás. Egy év alatt 1–1,5 méter hosszúra nőnek meg a vesszőszálak. De nézzük, hogy dolgozunk a vesszővel! Az üveg nyakára sint teszünk – mondta apa.
- Mi az a sín? – kérdeztem meglepődve.
- A sín olyan tulajdonságokkal rendelkezik, hogy tökéletesen tudja tartani az üveg formáját.
- Hogyan készül a sín?
- Először háromba kell hasítani a vesszőt, és utána...
- Gyalulni – szólt Kata, a kishúgom.
- Én ezt szeretem legjobban.
- Miért kell kifőzni a vesszőt? Nem lenne egyszerűbb nyersen használni?
- Igazad van, egyszerűbb lenne, mert könnyebben hajlítható, de a főzött vessző tartósabb, és ezáltal hosszú ideig megőrzi a minőségét. A főzés több óráig tart, te is ott voltál kis korodban.
- Aha! Emlékszem, mindig szombaton, mert akkor nem kellett menni ovi-ba, és a parázsban még krumplit is süttünk. De a főtt vessző szagát nem szerettem.
- A hajazás géppel történt, ilyenkor a vessző vizes és csúszós. De utána aranybarna színe van.

Az üveg elkészült, apu egy hármás gyűrűt tett a nyakára. Szeretek fonni, remélem, hogy én is a saját gyermekeimet taníthatom majd erre a mesterségre.

Obu Tamás, 7. osztály, Jovan Jovanović Zmaj iskola, Martonos

Önéletrajz

Tizennyéves kamaszfiú vagyok. 1995. október 26-án születtem Újvidéken. Szüleimmel és nővéremmel Óbecse város Újfalú részében lakom.

Két évig jártam óvodába, azután a Samu Mihály Általános Iskola tanulója lettem. Kitűnő tanulmányi eredménnyel büszkélkedhetek. Kedvenc tantárgyaim: biológia, magyar és angol nyelv, testnevelés. Kicsi korom óta nagy érdeklődést tanúsítottam a zene iránt. Kedvenc hangszereim a gitár, amin a nyár óta tanulok játszani. Jövőre szeretnék egy basszusgitárt szerezni magamnak. Tanárom szerint remek hallásom van, és jól haladok a zenéléssel. Nagy álmom, hogy együtttesz létesítsek néhány barátommal. Szabad időm nagy részét a számítógép előtt töltöm. Az általános iskola elvégzése után azt tervezem, hogy a műszaki középiskola számítógép-technikus szakára iratkozom.

A koromhoz illő jó és rossz tulajdonságaimat bátran beismerem. A jó tanulmányi eredményeim ellenére magaviseletem eléggé kifogásolható. Komolytalanlankodom a barátaimmal, és vonzanak a „tiltott” dolgok. Szeretnék bizonyítani a szüleimnek, és megfelelni a barátaimnak, ami néha nehéz dolog. Másokkal szemben segítőkész és megértő vagyok. Nehezen viselem az igazságtalanságot, és nagyon bosszant a hazugság. Rendkívül mozgékony természetű vagyok, és a felesleges energiámat korizásra fordítom. Profi-agresszív korcsolyám van. Pár éve egy figyelmetlen pillanatban elestem, és eltört a jobb kezem. Ez az esemény fájdalmas és rossz emlékként maradt meg az életemben.

Úgy gondolom, hogy tartalmas és érdekes az életem. Vannak kisebb és nagyobb terveim a jövőre nézve. Tudom, hogy mit kell tennem annak érdekében, hogy a célom megvalósuljon, és ezen az úton haladjak.

Bognár Róbert, 8. osztály, Samu Mihály iskola, Óbecse

Mikulás

Mikulás napja december 6-án van.

Én kedvelem ezt a napot, mert olyankor eljön az a fehér szakállú ember, aki piros kabátot visel, a fejét fehér bojtos sapka díszíti. Hatalmas puttonyában a hátán sok-sok ajándék lapul. Ezeket viszi házról házra és teszi a piros csizmába. Reggelre a gyerekek nagy örömmel nézik meg a csizmát, amit a Mikulás játékkal megrakott, de a cukorkáról sem feledkezett meg, jól megtömi a sok játékkal együtt.

Nálad járt már a Mikulás? Én nagyon várom.

Zabos Réka, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Kedves Pajtások!

Sok jó tollú munkatársam van Csantavéren, és tehetségüket hétről hétre bizonyítják. Tőlük mindig vastag borítékot kapok. Így volt ez az elmúlt héten is, ezúttal versírásban jeleskedtek sokan, s úgy elragadta őket a ritmus, hogy még **Góbor Emese** elméledő, vallomásos írásába is jutott belőle. És éppen ez teszi Emese fogalmazását különlegessé. A címben szereplő mondat részleges ismétlése, a gondolatrítmus kalauzolja az olvasót egy kamaszlány mindennapi problémáinak rengetegébe.

Jaramazović Martinak csak egy problémája van, de azt nagyon szellemesen megoldotta.

A nyolcadikosok gondoljai közé lassan a pályaválasztás is felsorakozik. Bognár Róbert már határozott, és tudja, mit kell tennie, hogy célja megvalósuljon. Akik azonban még nem döntöttek, azoknak a mai számmal kezdődően igyekszünk segíteni. Ehhez pedig (a martonosi **Obu Tamás** írásához hasonló) különféle foglalkozásokat bemutató interjút, riportot kérek a tehetséges munkatársaimtól.

A mai válogatásból kitűnik, hogy a csantavéerieken kívül másoknak is kedve telik a versírásban. Ennek azért örülök, mert a versek változatosabbá teszik a Rügyfakadás oldalait.

Az elmúlt héten érkezett írásokat a következőknek köszönöm:

Doroszló: Diósi Nikolett, Hencsár Levente, Horváth Krisztián, Kovács Renáta és Novák Arnold;

Csantavér: Bajusz Roland (3 írás), Bakos Rebeka, Bakos Réka (2 írás), Csonka Krisztina, Földi Alexandra, Földi Tamás, Góbor Emese, Gandis Krisztián, Horák Dévid, Juhász Krisztina, Kis Györgyei Tímea, Kovács Nikolett, Lassú Csenge, Oláh Tamás, Pesti Enikő–Lality Bettina–Földi Flórián–Pátrik Arnold, Pusin Viktor, Rác Krisztián, Szabó Sára, Torda László, Tóth Bagi Szabolcs–Oláh Viktória–Tölcsér Huanita–Kovács Pécskai Emese, Vituska Olivér (2 írás), Zabos Regina és Zabos Réka;

Óbecse, Samu Mihály iskola: Fazekas Sára;

Szabadka, Ivan Goran Kovačić iskola: Bártol Brigitta, Bicskei Dániel, Jaramazović Martin és Sótanyi Gellért;

Szenttamás: Kupcő Doménika;

Topolya, Nikola Tesla iskola: Becskei Denisz.

Jókedvet, jó tanulást és az alkotáshoz sok jó ötletet kívánok:

Tomán Mária

A nővérem

Van egy tizennyolc éves nővérem, Orsi. Szabadkára jár középiskolába, így csak hétvégén találkozhatunk.

Nemrég kapta meg a jogosítványt, de anyu nem engedi, hogy egyedül üljön az autóba. Igaz, hogy levizsgázott, de a szüleim féltik... az autót!

Amikor otthon van, segít a német háziban, mivel épp tanárnőnek készül. Már elhatározta, hogy tanulmányait Újvidéken folytatja.

Szombatonként, a takarítás után beszélgetünk, filmet nézünk vagy zenét hallgatunk. Emlékszem, hogy amikor kicsik voltunk, a játékok miatt veszekedtünk, ma pedig a számítógépért tesszük ugyanezt. De ez nem jelent semmit, mert szeretjük egymást, nem áruljuk be a másikat az anyuénak, és megőrzük egymás titkait.

A vasárnap délután mindig szomorú, mert amikor visszamegy Szabadkára, üresnek látom és érzem a házat, és eszembe jut, hogy holnap én is iskolába megyek.

Ujlakos Stefánia, 6. osztály, József Attila iskola, Bácskertes

Takács Anita (EmArt műhely) szabadkai tanuló rajza

Egy sorozat újabb epizódja David Yates rendezésében – A Harry Potter-filmek (öt darab) – 748 percet tesznek ki, azaz tizenkét óráig és huszonnyolc percig tart végignézni mind az ötöt – Hetvennégy országban mutatták be a varázslótanonc kalandjait... – Daniel Radcliffe a jövőről...

– Daniel, te már nem vagy gyerek.

– Annyira nem vagyok gyerek, hogy legutóbb az Édes fiam, Jack című tévéfilmben bajszos, szivarozó, whiskyt szopogató bakát alakítottam az első világháborúban, nevesül a Nobel-díjas angol író, Rudyard Kipling fiát, akinek nyoma veszett a csatamezőn. Szerepeltem a December Boys című ausztrál független drámában is, amely egy csapat árva gyerek tengerparti nyaralásáról szól. Színpadon is láthatott a közönség Peter Schaffer Equus című darabjában. Hamarosan pedig elkészül a The Journey Is The Destination is... Emma Watson is felnőtt, szerepelt a Ballet Shoes című tévéfilmben. Ha végre lecseneg HP-láz, a Napoleon and Betsyben láthatod majd... Ruppert Grint már 2006-ban szerepelt a Sofőrleckében és a Cherrybombot is megnézték a nézők. A vágóasztalon van a Wild Target... Szóval – nincs mese. Mi való-

ban felnőttünk... Van, és lesz élet a Harry Potteren túl is.

– Most mesélj nekünk az újabb epizódról!

– A mozikban nem az utolsó a hetedik, hanem a hatodik eresztés köszön vissza. Az én különleges titkokat hordozó bájital-tankönyvem, Ron barátnője és Hermione szerelme is épp elég titokzatos és ijesztő, de nekem egyre több okom van a félelemre, amikor az iskola felett megjelenik a Sötét Jegy... Tudod, ez a hetedik epizód inkább Ron és Hermione szerelméről szól. Én a történet során eléggé morcos vagyok mindig, nyilván azért, mert meg akarnak ölni... és a szerelmi életem sem valami rózsás. Ez az, amit az író, J. K. Rowling olyan fantasztikusan csinál: remek érzékkel kombinálja a hétköznapi valóságunkban tetten érhető problémákat a fantázia világában felmerülő gondokkal.

– Te szereted ezt a sorozatot, Daniel?

– Hm... Nyolc esztendeje kezdődött a diskurzus a Harry Potter-jelenség kapcsán, hogy akkor most jót tett-e a fiatalok olvasási szokásainak a brit író, J. K. Rowling cilinderéből elővarázsoltszerű szemüveges kölyök, vagy sem. De aztán a páratlan eladási mutatókat látva a hurrá-hangulat elnyomta a kételkedők hangját. A filmsiker pedig tovább lendített

az író/olvasókedven. Hááát... Imádom Harryt játszani, de egy ideje már szükségét érzem, hogy másként is megmutassam magam, mint amit az a szerep megenged. Az Equus például jelentős változás az eddigi munkámhoz képest. Sokan várták is, hogy belebukom, de nem így lett. Ez hatalmas örömmel tölt el... Elmondom még, hogy nem igazán szeretem visszaneézni a kezdet részeket. Elég kellemetlen látnom akkori önmagamot. Még a saját hangomat sem bírom hallgatni.

– Mit hoz az utolsó kötet, a sorozat utolsó filmje?

– Azonnal megszereztem a saját példányomat: a megjelenés pillanatában épp egy krikettmeccsen múltam az időt. Amikor a kezembe vettem a könyvet, nem kezdtem falni a sorokat, mohón várva a végkifejletet. Az első alkalommal nem olvastam el belőle többet, mint körülbelül harminc oldalt... de végül a regény végére értem. Nagy élmény lesz a film, ezt most elárulhatom, én – és sokan mások – már tudják, hogy mi történik a mese végén a varázslótanonccal és hűséges barátaival... Ám nem tudom, hogy minek okán, de nekem az az érzésem, hogy a sztorinak lesz még folytatása...

B. Z.

MENŐ FEJEK

Harry Potter és a Félvér Herceg

Állatszerető házaspár

A férj elmegy a közös képviselőhöz.
 – Könyörgöm, segítsen rajtam. A feleségem huszonöt macskát tart a lakásunkban. Szinte mozdulni sem bírok azoktól a dögöktől, ráadásul képzelheti, milyen szag terjeng nálunk.
 – Uram, nem gondoltak arra, hogy gyakrabban kellene szellőztetni?
 – Hova gondol, akkor kirepülnének az aranyos kanárik és pintyek.

Kérdez a gyerek

Egy házaspár egy délelőtt két kisgyerekekkel telelni indul. A gyerekeknek elmagyarázzák, hogy hosszú autózás vár rájuk, csak sötétedés után fognak odaérni az úti céljukhoz. A szülők kéri a gyerekeket, hogy ne hajtogassák egész úton, hogy „Ott vagyunk már?”
 Alig telik el néhány perc az elindulástól, az egyik gyerek megszólal:
 – Apu, sötétedik már?

Szahara

Egy arab tevelgel a Szaharában. Egyszer csak szembe jön vele a homokban botladozva egy amerikai turista, napszemüvegben, fürdőgatyában, strandpapucsban. Kérdezi tőle az arab:
 – Hát maga mit keres itt ebben az öltözékben?
 – Úszni megyek.
 – Hiszen a tenger több száz kilométerre van innen!
 – Több száz kilométerre? Atyaisten, mekkora strand!

Színházi premier

Két kritikus beszélget az új darab bemutatóján. Egyikőjük már látta a darabot a próbákön és a főpróbán is.
 – No, és mi a véleményed? – kérdezi a kollégája.
 – Annyit tanácsolhatok neked, a második felvonás után menj el.
 – Miért épp a második után?
 – Mert az első felvonás végeztével nagyon nagy lesz a tolongás a ruhatárnál.

Látászavar

– El kell mennem a szemorvoshoz, mert nagyon rosszul látok – panaszkodik az egyik szentjánosbogár a másiknak.
 – Hogyan vetted észre?
 – Tegnap este egy égő csikknek csaptam a szelet.

A tanú

Egy idős férfit beidézik tanúnak a bíróságra. A vádlott ügyvédje kérdezi az öregúrától:
 – Ön azt állítja, hogy látta a védencemet, amint éppen kirabolt egy üzletet, így van?
 – Igen.
 – Biztos benne, hogy őt látta? Hisz már este tíz órakor nagyon sötét van.
 – Igen, biztos vagyok benne.
 – De ön már nyolcvanéves, nem biztos, hogy túl jó a látása. Mondja, kérem, milyen messzire lát?
 – Hát, látom például a Holdat. Az milyen messze van?

A kalap

Egy idősebb hölgy kalapot próbál egy üzletben. Az eladó dicséri:
 – Ez a kalap nagyszerűen áll önnek! Tíz évvel fiatalabbnak látszik benne!
 – Nos, akkor inkább nem kérem. Nem engedhetem meg magamnak, hogy amikor leveszem, tíz évvel öregebbnek lássanak.

Házi feladat

A másodikos Sanyikát bekíséri reggel az anyja az iskolába. Az anya panaszkodik a tanító néninek:
 – Sajnos, a kisfiam nem tudta mára elkészíteni a házi feladatát matematikából.
 – Miért? – kérdezi a tanítónő.
 – Mert nincsenek a számológépén római számok.

Zsebes

– Apu, ki volt az a bácsi, akit a villamoson megöleltél?
 – Nem tudom, fiam, de mindjárt megnézem a tárcáját, biztosan van benne igazolvány.

Felemás cipő

Szabó felemás cipőben jelenik meg a vállalati értekezleten. A főnöke ráripakodik:
 – Mit képzelsz magáról?! Most azonnal hazamegy, és kicseréli a cipőjét!
 – Hiába tenném, főnök – feleli Szabó –, mert otthon is egy fekete meg egy barna maradt.

– Védelemre nekem is van jogom, böllér úr!

– Húzz el, Röfi, reggel jön a böllér!

Fokozott közúti

Az igazoltató rendőr megállít egy autóst.
– Mi az a sok tör a kocsiában? – kérdezi tőle.
– Tudja, artista vagyok.
– Nem hiszem. Mutasson valamit! – akadékoskodik a rendőr.

Az artista kiszáll, és elkezd a késeket a levegőbe dobálni. Pár perc múlva megáll egy másik autó is, melyben két barát utazik.

Megszólal az egyik:
– De jó, hogy abbahagytam az ivást. Oda nézz, mit találtak ki a szonda helyett!

Találós kérdés

– Ki az, aki csak kézzel-lábbal tudja megkeresni a kenyérét?
– Nem tudom.
– Az orgonaművész.

Mikulás

– Kisfiam, honnan tanultad ezt a csúnya beszédet? – kérdezi az anyja a hatéves Pistikétől.
– A Mikulástól, anyu.
– A Mikulástól?
– Igen, mikor a sötétben felbukott egy székben a szobámban.

Gyalogosok

Vásárra viszi a székely a tehenét. A városban a járdán mennek végig. Megállítja a rendőr a gazdát, és azt mondja neki:
– Vigye csak le innen a marháját! Nem tudja, hogy a járda a gyalogosoké?
– De hisz a tehen is gyalog jár!

Mindig kell egy barát

Bíró a vádlotthoz:
– Mondja, ilyen részegen hogyan tudott a volánhoz ülni?
– Tudja, bíró úr, a barátaim segítettek.

Kettőslátás

– Remélem, fiam, nem rúgtál be?
– Honnan tudhatom én azt?
– Ha majd a szomszéd asztalnál ülő két vendéget négynek látod.
– De apa, ott csak egy vendég ül!

Erdei bolt

Az állatok sorban állnak az erdei bolt előtt, bár a rács még nincs felhúzva. A kis nyuszi előresiet, de a medve elkapja:
– Hajnal óta itt állunk sorban, te meg most jöttél – fölmerd rá –, és volna pofád idetolakodni?! Na, takarodj hátra!
Azzal fölemeli a nyuszt, és hátrarepíti.
Másnap ugyanolyan sor tolong a bolt előtt. Megint jön a nyuszi, és siet előre. A medve most is elkapja, és hátradobja a sor végére. A nyuszi sértetten tapogatja fájó fenekét:
– Na, úgy látszik, ma sem fogok kinyitni.

Nem perfekt

– Hány nyelven beszél? – kérdi a személyzetis az álláshirdetésre jelentkező fiatalembert.
– Franciául, németül, olaszul és angolul.
– Perfektül?
– Nem. Azt a nyelvet még nem ismerem.

Kezdő háziasszony

– Kislányom, kész vagy már a palacsinta-sütéssel?
– Igen, anyuci, csak még le kell vakarni a plafonról!

Különbőség

– Mi a különbség a fakereskedő és a mókus között?
– Az egyik fára alkszik, a másik a fára felkúszik!

Kétségbeejtő

– Doktor úr, segítsen! Állandóan magamban beszélek.
– Ez nem nagy probléma. Én is szoktam.
– De én rettentő unalmas vagyok!

Panaszkönyv helyett

– Jaj, kisfiam! Nem szabad a zabkását az akváriumba szórni! Megdöglenek tőle a halak.
– Na, látod! Engem meg minden reggel ezzel etetsz.

Tanács

– Te, a Jenő kölcsönkért tőlem ötezer di-nárt. Szerinted adjak neki?
– Feltétlenül, mert különben tőlem kér!

Panasz

Bambulák felkeresi az elmeorvost.
– Mi a panasza? – kérdezi a doktor.
– Hangokat hallok, de nem látok senkit.
– Ez gyakran előfordul?
– Igen. Ahányszor csak telefonálok.

– Remélem, kapok a krampusztól Mikulásra egy diétás könyvet!

– Anyu! Van nálad csokoládé, ha séta közben sírni kezdenék?

Mikszáth Kálmán

Az aranykisasszony

(Részlet)

Bevezető

Uraim, ha a pokolban egyszer az a gondolatjuk támadna az ördögöknek, hogy várost építsenek, az bizonyosan olyan lenne, mint Selmecebánya.

Bocsássa meg az ottani érdemes magisztrátus ezt a becsmérést, nem akar lenni sem sértés, sem gúny, különösen az élőkre vonatkozólag, kik bizonyára nem tehetnek róla, hogy az őseik olyan bolondos helyre építkeztek. Nyájas olvasó, ki még nem jártál e görbe országban, képzelj magadnak háromezer hegycsúcsot, ugyanannyi völgykatlant, egy tucat sziklát, mely sűrűn be van építve mindenféle alakú házakkal, melyeknek előrsze sokszor háromemeletes, míg ellenben a háta szerényen odalapul a hegyhez.

Ha végigjárom e maga a természet által kikövezett várost, szíved csordultig megtelik humanisztikus érzelmekkel, s elérzékenyülten sóhajtasz föl: „Hát még itt is emberek laknak?”

A vidék kietlen, rút, az időjárás mostoha.

A zimankós „Szitnya”, a „felhők szeretője” erővel aszott keblére húzza le szeretőit, akármerre tartanak.

Ha felhője nincs, mint a mellőzött vénleány, duzzog, fölfújja magát. Ha tehát eső nem esik, szél sívít végig a zegzugos utcákon, a síkátorokon. Szomorú város ez! A levegője méreg a bányák kipárolgásától, vizétől „golyva” nő a halvány arcú leányok és idétlen férfínép nyakán. A harmadévi újoncozásnál hatszáz katonakötelezett ifjú közül négy vált be „császár emberinek”. (Szinte szégyenlem megírni.)

Egy idősb nőt láttam egyszer a „Kamara utcán”, amint lihegve és a fáradságtól kimerülten egy mennydörgős nagy kosárral a hátán mászott a hegynek, mert Selmecebányán vagy fölfelé mászik az ember, vagy lefelé ereszkedik; tertium non datur.

A kosár átkozottul füstölgött. Azt hittem, valami portékája meggyulladt benne, s rákiáltottam a szegény tót asszonyra:

– Anyó, ég a kosara!

Önszürke arcát mosolyra fordítá felém, s anyai büszkeséggel mondá:

– Ej, dehogy. A Nákó pipázik bent.

S valóban, egy veszekedett kamasz ült a kosár alján összekuporodva, aki már pi-

pázott, s akit anyjának még mindig a hátán kellett cipelni.

Sehol a világon nem olyan részrehajló a mennyei gondviselés, mint Selmecebányán. A hegyen lakó Csemez Stevónak egy órával korábban kel és későbbben nyugszik a nap, mint közvetlen szomszédjának, az alant lakó Kutlik Stevónak, valamint sehol sem mutat föl olyan eredeti közlekedési viszonyokat geográfiai helyzet, mint itt.

A Csemezék Krisztina nevű leánykaja például kiáll ebéd után a zöldre festett kapuajtóba, s amint merengő fekete szemével meglátja a szomszéd hegygerincen, hogy a Mirkovszkiék Bohuska nevű kisasszonya a kertben sétál, nyájasan int gyönyörű fejcskéjével, és üde, csengő hangján átkiált:

– Megebédeltetek, Bohuska?

Bohuska megfordul a kedves, nyájas és ismerős hangra, s ugrándozva fut a kis Krisztina felé egész a hegygerinc széléig, hol a tátongó mélység kezdődik; alig vannak húsz lépésnyire egymástól, kedvükre fecseghetnek.

– El is felejtettük már. Hol leszesz ma?

– Itthon – felelte Krisztina.

– Mindig otthon! Jobban tennéd, ha átjönnél most délután hozzánk.

– Magam is szeretném, Bohuska, mert kiállhatatlan vendégeim lesznek... csúf emberek...

– Nono, megállj csak! Kik azok a nagyon csúf emberek? Vajon igazán azok-e?

A szép Krisztina fölnevetett. Csengő kacagása hallatára abbahagyták dalukat a fülemilék a „fekete csalitosban”. A szebb hangra figyeltek ők is.

– Ha igazán csúfok-e? Meghiszem azt, Bohuska. Az öreg bányagróf lesz itt meg a Csutkás professzor.

– Juj, Krisztina!... Így már csakugyan hozzánk kell szöknöd.

– Meg is tenném, ha olyan messze nem volna.

S valóban, a Csemezék lakásától a Mirkovszkiékig jó másfél órányi út volt, mert le kellett ereszkedni egész a lutheránus templomig, onnan megkerülni a várost Szélakna felé, s ott a katolikus anyaszentegyház melletti kőlépcsőzeten fölkapaszkodni a „Klopácskára”, melytől már aztán tűrhető út visz a Mirkovszki házig.

– Ha messze van is, Tinikém, mit tesz az?

– Nem, nem, Bohuska... ha azelőtt meglátogatlak, és esteledett, nálatok tölthetem az éjt – de most... most, tudod, hiszen tudod... nem lehet...

Krisztina kifejezésteljes, gyönyörű arcát pír öntötte el. Szemvesztő tündérszín, még a szívárvány is megirigyelhetné.

– Igaz, igaz... Az a haszontalan funk! Ugyan, hogy juthat eszedbe? – viszonzá Bohuska kedvetlenül – én el is felejtettem, hogy a világon van.

Tini szótlanul nézett le a mély völgytorokba, melynek alján és oldalain, mint a tündérmese táncra kelt rögei, megelevenedtek az idő feketített házfődelek, és elkezdtek mozogni, ingadozni, mintha el akarnának indulni valahova Rakabánya felé.

– Ti jertek át! Te, kedvesem... – indítványozta Tini, és a fejére kötött fehér túllkendőt egy rántással olyan mélyen lehúzta a szemére, hogy semmi sem látszott szép arcából, csak az álla hegye; egy kis darabka a mennyországból.

Első fejezet

Csutkás tanár úr és Luppán Demeter úr bemutatatták a nyájas olvasónak

Bizonyára egyike a legszebb dolgoknak ez árnyékvilágban a házasság. Isten ments, hogy ezt eldisputáljam az utánam következő nemzedéktől; mert ha már mi ittunk a suvikszos palackból, az adomabeli cigány logikája szerint, hadd iganak ők is.

Ha tehát nem kárhoztatom a jövő maradékra nézve, nincs okom a múltakra visszatekintve sem megróni elődeink közt akár Luppán Demeter lovagot, akár Csutkás

Kedves Olvasó Tanulók!

A két számmal korábban közölt *Eladó birtok* című Mikszáth-kisregény kapcsán tettem említést arról, hogy van az írónak egy másik alkotása is, amely *Selmecbánya vidékére kalauzol: Az aranykisaszszony*. Most ebből az elbeszélésből olvashattok részletet. Ha tovább olvassátok a szöveget, megtudjátok, kié lett végül (ha lett egyáltalán!) Krisztina, s miért „aranykisaszszony”! Elárulom: nem várt fordulatokat vesznek az események.

Mostanában kicsit megnőtt az érdeklődések rovatom iránt, ami igen nagy örömmel tölt el! A héten Doroszról kaptam vaskos levelet. Helyszűke miatt azonban – hiszen minden olvasó tanulóra azonos figyelmet szeretnék fordítani! – most nem kerülhet sor beszámolóitok megtárgyalására. A jövő számban viszont nagyobb teret szentelek majd munkáitoknak.

Bence Erika

tanár urat, amiért abba a meleg fürdőbe vágyakozának, amelyből, mikor benne van, nyomban kikívánczik az ember.

Nagyobb baj, hogy ugyanazon egy fürdőkád felé vont a hajlamuk őket, kik annyi év óta a lehető legnagyobb barátok.

Nem is csoda ez, kérem, olyan emberek, kik szakadatlanul együtt vannak, kölcsönös tisztelet, egyetértés uralkodik közöttük, természetük, hajlamuk, gondolkodásmódjuk bizonyos egyöntetűséget nyer, s addig-addig dicsérgetik, bámulják közösen egy harmadik hasonló lelki-testi barátjuk, Csemez István kémia-professor Krisztinkáját, míg halálosan beleszeretnek.

Én legalább nagyon természetesnek tartom, hogy ennek így és nem másképp kelle történnie. Egyszerre süttött ki szíveikben a „vének nyara”, s egyugyanazon virág fogamzott meg a száraz talajban.

Ha valamin, csak azon bámulok, hogy maga Csemez István úr nem lett szerelmes valakibe, mert hiszen egy lélek voltak ők három testben, aztán soha a világ eleje óta nem merült föl köztük semminemű vitás kérdés vagy nézetkülönbség, kivéven a burnót élvezetében.

Ezen az egyetlen téren önálló kapacitás volt mind a három úr.

Luppán lovag ugyanis azt állította, hogy a burnótot olyanformán kell fölészni, mint

mikor a mágnespatkó vagy a megdörzsölt spanyolviasz messziről felhúzza a tűt vagy a nyírott papírszeleteket; a világért sem szabad a burnótot egészen odavinni az orrlyukakhoz s ezáltal devalválni a menyeyei kéjt, mely ezen metódus szerint örjítő fokra hág.

De már ezt Csutkás tanár úr nem engedheti. Ő sem a szemetén szedte tudományát, hogy holmi felületes és ferde... ferde és egyéni... egyéni és rossz szokás által megdönteni engedje ama sarkalatos principiumot, miszerint az orrlyukak egyenesen arra valók, hogy azok tubákkal tömessenek be. Mégpedig jól tömessenek be. – A lyuk fogalma már magától valamely hiány fogalmát nyújtja. Ha egyéb hiányt nem, testfolytonossági hiányt mindenestre. A hiány pótlandó! s vajon mivel lehetne pótlandó egyébbel, mint burnóttal?

Csak hogy ezt némi csinnal és ízléssel kell tenni. A szelencét azalatt míg az orrt lakmároztatjuk, szépen alá kell tartani, a mutató- és a mellékujj közé szorítva, hogy a lehulló burnót kárbavesztének tudata ne háborítsa meg a gyönyört. E pontnál, ti. a szelence alátartásánál, több gráciát fejthet ki egy férfi, mint amennyi elég, hogy minden asszony fejét elbolondítsa.

Érdemes kollégája nézetét vallja Csemez úr is, de azon lényeges eltéréssel, hogy a szelence alátartása tiszta ostobaság; egy a tökély magasabb fokán álló tubákoló bizonyára nem is fog vetemedni e primitív fölfogásra, egy igazi szakember, míg a fölösleges burnót aláhull, a nyelvét nyújtja ki, s azzal fogja föl a veszendő részeket. Ez az egyedüli helyes rendszer Csemez úr szerint, melyet kötelességének tart az emberi nem fölvilágosítása céljából mindannyiszor megvédelmezni, ahányszor szükséges.

E részletesen körvonalazott véleménykülönbségen kívül csak a mély emberismerő találhat még némi elütő tulajdonokat közöttük, kiknek időjárástól még alakjuk, arcuk is majdnem egyforma lett, sőt azóta, hogy Luppán lovag parókat visel, a hajuk is. Mindamellet nem tartunk fölöslegesnek néhány szót elvesztegetni az érdemes férfiak bővebb megismertetésére, legalább Csutkás és Luppán urakat mutatva be.

Csemez professor úr közből esik, és a kettőnek arányos vegyülete; minden okos ember eligazodhatik rajta látatlanban is.

Csutkás úr személyleirata szóról szóra lemásolva a tavalyi útlevélről, a következő:

Vallása: lutheránus.

Születéshelye: Podzemcsok, Trencsén megye.

Életkora: negyvennyolc éves.

Arca: hosszúkás.

Orra: rendes.

Szeme: kék.

Haja: szőke, őszbe boruló.

Különös ismertetőjelei: orra vörös.

A Luppán lovag személyleirátával is azonnal készen vagyunk, ha megemlítjük, hogy az ő útlevelében az illető rovatok betöltésénél csak két helyen történik némi elágazás, arca: „tojásdad”, különös ismertetőjelei: „orra sötétké”.

Bezzeg, mennyivel tágabb mezőt nyújt az elmélkedésnek a két férfiú szellemi világa.

Csutkás tanár úr egy rajongó pedagógus, egy valószínű Pestalozzi, ki a legmodernebb elvekből indulva ki, jutalmát ebben leli, s ezzel dicsekszik egész az unalomig. Keveset beszél, csendesesen, elmélyedve ül esténként két barátja közt, csak néha veti föl szemeit, egyet szippant ismert metódusa szerint a burnótszelencéjéből, és halkan dörög: „Csüggnek rajtam...”

Aztán behunyja szemeit, barátait látszik hallgatni, hümmög közbe, és addig bólingat, bizonyoz neki fejével, míg minden percben elszunnyad, meg fölébred, mint a csirke, ha hintázzák.

– Igen, igen... csüggnek... – riad föl e szavakkal, bambán nézve szét maga körül.

Barátai, kik már tudják, hogy ez alatt a tanítványai szeretetét érti, annyira megszokták évek óta e koronkinti felkiáltást, hogy csakis annyiba veszik, mint a „hüm” vagy „hja” gondolatpótló szavakat, és egészen természetesnek találják.

Csutkás tanár úr tekintélyes férfi, s habár múltjában nincs annyi fényes és szomorú emlék, mint aminőkkel Luppán lovag dicsekedhetik, mindamellet meg kell említenem, hogy igenis történt vele egy csodálatos esemény, mely felig-meddig őt is az irodalomtörténet közvetlen közelségébe helyezi.

Ő volt Petőfi poezis professzora!

Halljátok, uraim, a Petőfié! Hát nevelt még ennél valaki különb embert a nemzetnek? – Ő (Csutkás tanár úr) adta neki az alapot. Nos, ki mondhatja, hogy az alap nem volt jó? Senki. A tények beszélnek, mindig a tények... valóban csak a tények.

A rossz nyelvek ugyan azt suttogják, mintha Petrovics Sándor (Csutkás úr e néven emlegeti) őrla írta volna: „mégis szekundába pónált sok számár professorom – a poezisból is abba estem”, de minthogy a tények beszélnek, mindig és mindenütt, a tények azt beszélik, hogy ez nem igaz, ott van a hiteles classificatio még a mai napig is az iskolai archívumban, abból kiviláglik, hogy Petőfi tőle jó „kalkulust” kapott. – Mert hát fölismerte ő nyomban, kiben mi lakik.

iPhone 3G S: az Apple bemutatta az új iPhone-t

Az új iPhone gyorsabb, okosabb, olcsóbb és végre videót is tud felvenni. A megújult iPhone 3G S július 9-től érhető el Magyarországon.

Az Apple iPhone modelleket lehet imádni vagy gyűlölni, de mint ebből is kitűnik, nem lehet szó nélkül elmenni mellette. Az almás cég az elképesztő sikersorozatát 2007-ben indította, az első generációs iPhone modellel, amely ugyan sok funkciót nem tartalmazott az akkori konkurenciához mérten sem, viszont az elképesztően jól eltalált kezelőfelület és a külsőn hamar tömegeket ejtett rabul.

Pontosan egy éve, 2008. június 9-én jelentette be az Apple a második generációt, amely hatalmas ugrás volt: képes volt 3G/HSDPA hálózatokra csatlakozni, és került bele GPS is – csak hogy a legfontosabbakat említsük. A most bemutatott iPhone 3G S modell azonban nem hozott ilyen radikális újításokat. Alapvető különbség a háttértár mérete: az előző 8 és 16 gigabájtos beépített memóriával érkezett, ezt az Apple megduplázta: a 4/8/46/32 gigás korábbi híresztelésekkel szemben csak 16 és 32 gigabájtos modell van.

A processzor sebessége az Apple állítása szerint közel duplájára nőtt, illetve a A2DP-támogatást kapott a Bluetooth 2.1, és a Microsoft Zune HD-hoz hasonlóan képes HD-minőségű rádióadások vételére.

A kamera is le lett cserélve: az iPhone 3G S-sel már 3 megapixeles fotókat is lehet

készíteni. A szenzor mellé nem került vaku, de autófókusszal már ellátták, és képes geotagelni a fotókat, amelyeket immár MMS-ben is el lehet küldeni. Makromódban akár 10 centiméterről is éles fotókat készít az új kamera. Az új iPhone egyik legnagyobb újítása, hogy most már videót is lehet rögzíteni vele: hanggal együtt legfeljebb 640×480 pixeles felbontással, 30 képkocka/másodperces sebesség mellett – a videót is el lehet látni a geo-taggel, illetve szerkeszteni is lehet az iPhone 3G S-sel.

Visszont a korábbi pletykák nem szóltak a hangvezérlésről: ez nemcsak a hanggal történő tárcsázást takarja, hanem a szoftverek irányítását is, mint például a zenelejátszó. Továbbá az Apple mérnökei egyelőre pontosabban nem részletezett hardveres titkosítást is építettek az új masinába: úgy tűnik mostantól biztonságban lesznek a telefonon tárolt SMS-ek és e-mail-ek.

A HSDPA-chip maximális átviteli sebessége duplájára, azaz 7,2 megabit/másodpercre nőtt, továbbá az új készülék képes

modemként is működni (tethering), sőt ehhez az Apple gépekre nem is kell semmilyen extra szoftvert sem telepíteni. Az új iPhone 3G S a számítógépekhez USB kábelen vagy Bluetooth-on kapcsolódhat majd. Az akkumulátor teljesítménye megnőtt: 2G-s hálózaton átlagosan 2 órával bírja tovább elődjénél, Wi-Fi-n keresztüli internetkapcsolat esetében 9 óra a maximum, míg elméletben 30 órán át képes zenélni, és 10 órán keresztül videót lejátszani.

Az új iPhone modell végre navigációs eszközként is működhet majd. Azon túl, hogy került bele iránytű, az Apple rendezvényén bemutatták a TomTom navigációs alkalmazását is. Korábban csak a Google Maps volt elérhető az iPhone modelleken, ami alapvető navigációs feladatokra ugyan alkalmas volt, de a klasszikus értelemben vett navigációra nem. Természetesen nemcsak a TomTom megoldása lesz hozzáférhető az új modellen, tudvalevő, hogy a népszerű iGO-t készítő Nav N Go is készül már az iGO 8 iPhone-verziójával.

LG nettop NVIDIA ION lapkakészlettel

Egyre több gyártó vesz fel a kínálatába olyan netbook és nettop masinákat, melyek az NVIDIA ION lapkakészletre épülnek. A dél-koreai LG is ekképp tett, az XPION X30-ba ráadásul a jelenlegi információk szerint a lapka teljes értékű változata kerül. A GeForce 9400M integrált grafikus egységgel felszerelt ION DirectX 10 képességekkel és hardveresen támogatott videolejátszással vérteli fel az új XPION-t, a gyártó processzorválasztása miatt azonban nagy általános teljesítményre semmi esetre se számítsunk. Az 1,6 gigahertzes Intel Atom 230-as központi egység mindössze egy maggal rendelkezik, a lapkakészlethez 533 megahertzes órajelű rendszerbuszon keresztül csatlakozik, másodsztű gyorsítótára 512 kilobájt. Alapkiépítésben 2 gigabájt rendszermemória található az X30-ban, a merevlemez választható mérete pedig 250 gigabájtól indul. A gépre ránézve a belső komponensek hűtése leginkább passzív módon van meg-

oldva, de nem lehetetlen, hogy egy aprócska ventilátor is segíti a hőcserét. Az XPION X30-hoz előretelepített Windows Vista Home Basic jár, a Windows 7 hivatalos bejelentését követően azonban minden bizonnyal az új operációs rendszer valamely változatára vált az LG. A kis nettop először a gyártó hazájában jelenik meg, az európai debütálásról viszont egyelőre semmit sem tudni.

HOROSZKÓP

Kos

A héten minden erődöt be kell vetned ahhoz, hogy érvényesíteni tudd az akaratodat, különösen akkor, ha egy barátoddal állsz szemben, aki ismeri a gyengéidet. Nem segít, ha megpróbálsz lekenyerezni valamivel, itt csakis az észérvek jöhetnek számításba.

Bika

Nehéz döntéssel állsz szemben, melyre nem is tudsz azonnal válaszolni. A kérdés, amit hozzád intéztek, több mint szokatlan, s egy kicsit kellemetlen is. Kikéred mások véleményét is, de természetesen csupa ellentétes választ kapsz – ez is azt jelenti, hogy egyedül kell eldöntened, mit akarsz.

Ikrek

Nagyon fontos, hogy bármilyen nehéz és idegesítő szituáció is adódik, próbáld higgadt maradni, és tiszta fejjel érvelj az igazad mellett. Ne hagyd, hogy elragadjon a pillanat heve, mert az sosem hoz ki belőled jó dolgokat. Támad egy nagyon jó ötleted, amely a jövődre is nagy hatással lehet.

Rák

A hét elején minden könnyebben megy a megszokottnál, de jön a hidegzuhanys – meglepetésként ér, hogy elfelejtettél egy nagyon fontos határidőt, s most igazán bele kell adnod apait-anyait, ha pontosan szeretnél lenni. Mindeközben már egy teljesen más dolog izgatja a fantáziádat, így érthető, hogy alig bírsz magaddal.

Oroszlán

A héten minden szituációban a jót látod, s képes vagy elismerni azt is, ha valamilyen nem volt igazad. Sajnálattal azonban a körülötted lévőktől nem ezt tapasztalod, épp ellenkezőleg: még azt is megpróbálják elhíttetni veled, hogy a fű kék.

Szűz

Itt az ideje, hogy egy kicsit keményebben kiállj magadért. Ez a mostani egy nehezebb időszak, amikor is több vitára és konfrontációra kerül sor. Nehezen értesz szót az emberekkel, de muszáj belejőnnöd, mert ez mindennek az alapja.

Mérleg

A héten kihasználod a lábad előtt heverő lehetőséget és belevágsz egy teljesen új dologba. Jelmondatod: „Megcsinálom a szerencsém!” Csak arra vigyázz, hogy a nagy törtetésben át ne gázolj másokon! A családtagjaid figyelmeztetnek valamire a hétvégén, fogadd meg a tanácsukat!

Skorpió

Egyik pillanatban melletted áll a szerencse, a másikban pedig már el is illant – ezzel lehetne a legjobban jellemezni a hetedet. Rengeteg erőfeszítést teszel azért, hogy elismerjenek, a hét első felét csak és kizárólag önmagad fejlesztésére fordítod: információkat gyűjtesz, technikákat sajátítasz el, s megpróbálsz azonosulni velük.

Nyilas

A hét első felében remekül mennek a dolgaid, el sem hiszed, hogy ennyire gördülékenyen zajlik minden. Csak gratulálni tudsz magadnak, hogy az új módszered így bevált, s elhatározod, hogy ezentúl csakis ezt fogod használni. A hét második részében jót tenne számodra egy kis magány.

Bak

Ezen a héten semmire nem vágsz jobban a szabadságnál. Sem a párkapcsolatodban, sem az iskolai kötelezettségekkel kapcsolatban nem tűröd el, hogy maximálisan lekössenek. A hét közepe táján azonban szembesülsz néhány szabállyal, amelyek alól te sem vagy kivétel.

Vízöntő

Nem indul túl jól a hét: rögtön az első napon le kell mondanod valamiről, amit korábban nagyon szeretted volna. Szerencsére az egyik barátod vagy családtagod még időben érkezik, és nem hagyja, hogy az önsajnálamba süllyedj. A hét közepe táján össze is szeded magad, és belevágsz egy teljesen más és teljesen új dologba.

Halak

Még nem késő, hogy meggondold magad egy fontos ügyben, amely hatással lesz a jövődre is. Most az egyszer inkább a szívedre hallgass, mint az eszedre, hiszen az a legfontosabb, hogy jól érezd magad. Kama-toztathatod kommunikációs képességeidet: egy olyan feladatot kaphatsz, amelyben megcsillogtathatod a tudásodat.

Csőnadrag és jampidivat

A jampec szó jiddisből került nyelvünkbe, eredetileg bolondot jelent, módosult jelentése szerint Adivatmajomként öltözködő, feltűnősködő, léha fiatalember. Hogy hogy nézett ki egy jampec mondjuk 1957-ben? Először is: a haja kakastaréjba volt fésülve, brillantinozva, amit bedobott sérónak neveztek. És csőnadragban volt, valamint ultramarinkék, széles vállú, erősen válltömös, karcsúsított, hátul közepén felsliccelt zakóban, nagymintás ingben és pálmafás nyakkendőben. Volt egy bordó, kicsit zöldesen csillogó, színjátszó zakója is, ahhoz általában csokornyakkendőt kötött. Ja, és a cipője! Meggyszínű, gojzerverrott cipőjének legalább három centi vastag nyersgumi talpa volt. És hogy miért keltett ekkora feltűnést? Mert akkoriban, egy sajnálatos uniformázációs kísérletnek köszönhetően, rajta kívül minden férfi szürke volt. Vagy drapp. A csőnadrag szélessége bokánál maximum 19 centiméter lehetett, és cipőkanállal kellett felhúzni.

A pontosságról

A pontosság a király udvariassága." Királyellenes érzelmeidet ne pontatlansággal bizonyítsd. A pontosság az iskolában és a munkában olyan követelmény, amiről vitázni sem lehet. Mégis: gondold egyszer végig azt az elcsépelet érvet, mi történnék, ha mindenki késne öt percet, az iskola fűtője és a mentőautó sofőrje is. Minden más erényét is kétségbe vonjuk annak az embernek, akit pontatlannak ismertünk meg. Rólad is épp ilyen szigorúan ítélnék! Ha randevút beszélsz meg, mindkettőtökre kötelező a másodpernyi pontosság – nem tehetitek ki egymást sajnálkozó vagy szemtelen pillantásoknak. Ha barátod vagy barátnőd mégis késett, türelmesen hallgasd végig a mentegetőzését. Amennyiben alapos okkal késett, ne duzzogj. Ha nem így volna – akkor se rendezz jelene-tet, hanem állhatatosan igyekezz pontosságra nevelni őt. Főképp jó példával, esetleg azzal is, hogy kijelented: esetenként tíz percet vársz rá és nem többet.

Moziból az késik, aki semmibe veszi embertársai nyugalmát. Igyekezz, hogy te ne szaporítsd ezek számát. Színházból az késik, aki nem kíváncsi az első felvonásra vagy állóhelyzetből jobban élvezzi az előadást. Ha már meg-

vásároltad a színházjegyet, igyekezz pontos lenni, lehetőleg az előadás megkezdése előtt tíz perccel már a helyeden ülni. Modortalanságod különösen ellenszenves, ha semmibe veszed embertársaidat és visszaélsz azzal, hogy téged várnak, és boldogok lesznek, hogy végül mégis megérkezel. Ez már nem csupán neveletlenség – jellemhiba is.

(T-t)

Verseny-társ nélkül

Látásunkkal, gyors helyzetfelismerő képességünkkel egyelőre egyetlen robot sem veszi fel a versenyt. Az ember hat milliszekundum alatt képes például arra, hogy rájöjjön, egy képen látható-e valamilyen állat, és annak megállapításához sem kell több, mint kétszázötven milliszekundum, hogy van-e rajta, mondjuk, macska. És hogy mekkora időtartam egy milliszekundum? A másodperc ezredrésze.

Ralph Waldo Emerson, 19. századi amerikai költő és esszéista érdekes ember lehetett. Van egy mondása, amely szerint nem olyan rövid az élet, hogy ne teljen az udvariasságra. Itt elsősorban három tényező összevetése a meglepő: az idő, az élet és az udvariasság tréfás hangú társítása. Ám, ha jobban belegondolunk, már nem olyan váratlan az egész. Most, a 21. század elején nagyon jól tudjuk, mi a rohanó idő. Csak gyorsan, gyorsan, enni is kutyafuttában szoktunk, az istenért le ne késsünk valamiről. Hajszolnak? Vagy netán mi hajszoljuk önmagunkat? Tulajdonképpen hova sietünk? Aki

siet, rosszul osztotta be idejét, olyat csinált, ami nem volt feltétlenül szükséges, és rohanással igyekszik mulasztását jóvátenni. Még köszönni is elfelejtünk. Pedig ez az udvariasság alapja. Aki kapkod, annak tényleg nincs ideje az udvariasságra. De legyünk őszinték: Vajon nem várjuk el, hogy velünk is kedvesen, tisztelettel, elismerően bánjanak? Vajon nekünk nem esik jól, ha valaki kizárólag velünk foglalkozik, nekünk szenteli idejét, velünk törődik, ránk figyel? Ha nem goromba, s nem félvállról vesz rólunk

Ne siess!

tudomást? Szavainkért, modorunkért mi vagyunk felelősek, hiszen mi válogatjuk ki, mi viselkedünk így vagy úgy. A kedves szó, tapintat, figyelmesség ingyen van, cserébe mégis mérhetetlen gazdagságot kapunk: elismerést, megbecsülést, jóindulatot. S ez bizony többet ér, mint egy fölöslegesen elfecsérelt óra. Erre mindig kell, hogy legyen időnk, ellenkező esetben csak a rohanás marad, s egyedül maradunk. Az okos ember Emerson bölcs intését számon tartja.

A. P.

Novotni Natália, Sándor Flórián és Dózsai Dóra

Vukov Johanna és Darazsac Diána

A lengyelországi Czeszochowa városkában 11. alkalommal hirdették meg a Gyermekek és a kutya nemzetközi rajzpályázatát. Az idén a világ 48 országából összesen 16 113 alkotás érkezett, a zsűri 14 kü-

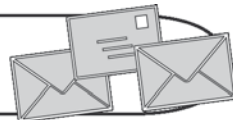
löndíjat, 70 díjat és 551 oklevelet osztott ki.

A szabadkai EmArt műhelyből **Bodó Sarolta** és **Prole Laura** linómetszetéért kapott díjat (érmet és oklevelet, munkájuk helyet kapott a katalógusban is!), míg **Novotni Natália, Sándor Flórián, Dózsai Dóra, Dragičević Roxána, Berkes Beatrix, Isidora Perović, Maša Gudović, Aleksandar Merc** és **Aleksandar Loboda oklevélben részesült.** A J. J. Zmaj iskolából **Vukov Johanna** és **Darazsac Diána** (mindketten a 4. c osztály tanulói) kapott **oklevelet.**

Az érem

MIZUJS?

A történelem-verseny

A történelem-tanárő néhány héttel a vetélkedő előtt megkérdezte tőlem és az egyik osztálytársnőmtől, hogy lenne-e kedvünk arra a versenyre menni, melyet a szabadkai Széchenyi István Általános Iskolában rendeznek. Mi rögtön rávágtuk, hogy igen, hiszen tavaly is voltunk, és tudtuk, hogy milyen izgalmas lesz. Ezután minden héten kétszer-háromszor bementünk az iskolába, és készültünk. Később még két fiú is csatlakozott hozzánk. Mindenki kapott egy szöveget, amelyet meg kellett tanulni. Mi a veleméri (Magyarország) Szentháromság-templomról és Szent Margit legendájáról tanultunk. Ezek a legendák Margitról igen furcsák és hihetetlenek voltak. A templom gyönyörű, a története érdekes. Az összejöveteleken a saját szövegünket mindig elmondtuk és gyakoroltuk. Egy posztert is készítettünk, mely a templomot és az ezt körülvevő természetet ábrázolta. November 7-én volt a verseny. Autóval, reggel nyolc órakor indultunk és fél kilencre oda is értünk. Bementünk az iskolába és elfoglaltuk a helyünket. Minden csapatnak saját neve volt. A miénk Szent Margit lett. Egy kis idő múlva uzsonnát osztogattak. Lassan elkezdődött a versengés. Az első fordulóban pontozták a munkákat, melyeket nyomtatott formában adtunk át a zsűrinek. Tizenkét csapat vett részt ezen a versenyen. A második fordulóban ebből az anyagból feltett villámkérdések voltak. Később írásos feladat következett. Ez után a poszter bemutatása került sorra. Majd következett az eredményhirdetés: mi másodikok lettünk. A díjakat kiosztották és egy közös fényképezkedésre került sor.

Fél három körül hazaindultunk és örültünk az eredménynek.

Szabó Sára, 7. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Hírek a szabadkai Zmaj iskola 4. c osztályából

Hagyományápolásból kutatási feladatot kaptunk. A táncsi hármaskör csoportokra osztotta az osztályt. Három-három gyerek egy-egy magyar népi hangszert kapott feldolgozásra. A szöveget is megkaptuk hozzá, amelyből a lényegét ki kellett jegyezni, megtanulni azt, majd képeket keresni hozzá. Elsőnek a duda, a tekerő és a tárogató került sorra. Az osztály fele lefelelt már. Köztük voltam én is. Nagyon jól sikerültek a beszámolók. Mindenki ötöst kapott. Remélem, lesz még ilyen jó hagyományápolási óránk! – **Besnyi Botond**

Természetből egy érdekes házi feladatot kaptunk. Filctollakból pánsípot kellett készíteni. Volt, aki vastag filctollat használt fel, volt aki a vékonyakkal próbálkozott. A filctollakból ki kellett venni a betétet, a műanyag csövecskéket meg különböző hosszúságúra vágni és ragasztóval összeragasztani. Jól sikerültek a hangszerek. Nagyon szeretnék még ilyen kísérletet. – **Bencun Mia**

Matekból ismét felmérést írtunk. Ezúttal az ezernél nagyobb számok írásbeli összeadása és kivonása volt a feladat. Elég jól sikerült. Egy egyes és hármas lett, a többi négyes és ötös. – **Imamović Inesz**

Természetórán arról tanultunk, hogy mitől függ a hang magassága. Kísérleteztünk is. A táncsi hat poharat hozott be, és

azokat különböző mennyiségű vízzel töltötte meg. Fapálcával ütögettük őket. A kísérlet során rájöttünk, hogy az a pohár adja a legmagasabb hangot, amelyikben a legkevesebb víz volt, illetve amelyikben a legmagasabb a levegő rétege. – **Vukov Johanna**

Megkaptuk a negyedik osztály második házi olvasmányát. Ez Benedek Elek Kígyós Jancsi című könyve. Öt mesét jelölt ki elolvasásra a táncsi, egyet meg szabadon választhatunk. Egy hetet kaptunk az olvasásra. – **Pap Iván**

Itt az advent. Mi is készülődünk. Elmetünk a piacra és megvettük az adventi koszorúra a gyertyákat. Egy rózsaszínűt és három lilát vásároltunk az osztálypénzből. Adventi naptárt is veszünk majd. – **Tóth Johanna**

Iván és Niki tartja az órát

Molnár Andor, Botond és Inesz

Milyen a humorérzéked?

1. Gyakran kigúnyolnak az osztályban?

- a) Nem fordul elő ilyesmi.
- b) Előfordul néha.
- c) Ha ez megtörténne, csúnyán visszavágnék.

2. Szoktál viccet mesélni társaságban?

- a) Sokszor, mert szeretem a jó vicceket.
- b) Soha.
- c) Néha, de rögtön elfelejtem a vicceket.

3. Jó mókának tartod, ha valakit viccből megijesztenek?

- a) Egyáltalán nem, és elítélem.
- b) Jót kacagok rajta magam is.
- c) Attól függ kiről van szó.

4. Mit teszel, ha kiderül, hogy te lettél egy tréfa célpontja?

- a) Alaposan visszavágok.
- b) Magam is jót nevetek.
- c) A hangulatomtól függ.

5. Elolvasod a Jó Pajtásban közölt vicceket?

- a) Nem olvasok vicceket.
- b) Egytől egyig elolvasom.
- c) Csak ha van rá időm.

6. Ha választanod kellene egy krimi és egy komédia közül, melyiket választanád?

- a) Természetesen a komédiát.
- b) Természetesen a krimi.
- c) Egyiket sem, én egész más műfajt kedvelek.

7. Szerinted lehet valaki állandóan jókedvű?

- a) Nem tudom elképzelni.
- b) Elképzelhető.
- c) A jókedv valahol a középúton van.

Pontozás			
	A	B	C
1.	2	1	0
2.	2	0	1
3.	2	1	0
4.	0	2	1
5.	0	2	1
6.	2	1	0
7.	2	1	0

A humor sok más dologgal együtt fontos része a mindennapi életnek. Humorérzék híján nem vagy képes különbséget tenni a vicc és a rossz tréfa között. Jó, ha tudod, hol vannak a humor határai, mert ezzel elkerülhető sok sértődés és megbántás. A tesztből megtudhatod, rendelkez-e humorérzékkal, és hogyan viseled el mások tréfáit.

Értékelés

0 és 5 pont között

Nem a humor az, amire te a legfogékonyabb vagy. Nincs igazán érzéked hozzá. Ez azért gond, mert humorérzék híján túl gyakran sértődsz meg ártatlan tréfálkozásokon. Nem szereted a vicceket, mert komolytalan dolognak tartod őket. Pedig humor nélkül sötletnek, szürkék a hétköznapok.

6 és 10 pont között

Átlagos humorérzékkal rendelkezel, hangulatod nagyban befolyásolja a viccre, élcelődésre való érzékenységed. Van, amikor egy ártatlan tréfán ok nélkül megsértődsz, de az is előfordul, hogy mással szemben a durva tréfát is jó viccnek tartod.

11 és 14 pont között

A kérdésekre adott válaszaid alapján úgy tűnik, kiváló a humorérzéked. Érted és szereted is a jó vicceket. Nem sértődsz meg, ha megtréfálnak, nemcsak elviseled, hanem jót nevetesz rajta. Alapvetően vidám természetű vagy, de azt is tudod, hogy melyik pillanatot igen és melyik nem alkalmas a viccelődésre.

BIZALMAS SOROK

„Kedves Bizalmas sorok!

Rendszeresen olvasom a Jó Pajtást és a Bizalmast is. Úgy látom, sokan írtak már, és sokan segítséget is kaptak tőled. Remélem, nekem is tudsz tanácsot adni. Tizen három éves vagyok. Kicsi osztály vagyunk. A 13 tanuló közül csak 3 lány. Eddig, mi lányok, nagyon jó barátnők voltunk. Egy hete meg, a két lány még csak nem is szól hozzám. Nem hívnak sehova, még vizet inni se. Kérlek, segíts! Adj tanácsot, mit tegyek, hogy ne legyek egyedül.

Válasz:

Kedves Help!

Hiszed vagy sem, akad még egynéhány ilyen kis létszámú tagozat Vajdaságban, ebben nem vagytok egyedül. Minden osztályban, ahol lányokból vagy éppen fiúkból van kevesebb, úgy tűnik, felborul a természetese egyensúly. Még nehezebb, ha hárman vannak a „kisebbségiek”, hisz igen sokszor megtörténik, hogy a harmadik kilóg. Nagyon jó lenne, ha előbb átgondolnád, hogy mi minden történt azon a nevezetes héten, amióta nem beszélnek veled. Mivel eddig jó barátnők voltatok, meg is kérdezheted tőlük, hogy mi történt, hogy így viselkednek veled, és feltétlenül mond el, hogy te emiatt hogyan érzed magad. Mond el nekik azt is, hogy annak ellenére, hogy ők ketten nagyon jó barátnők, legalább az iskolában tartsatok össze. Ha mégsem akarnak veled a szünetekben együtt lenni, csatlakozz ilyenkor a fiúkhöz. Nézz körül a többi osztályban is azok között, akikkel együtt jársz szakkörre, emelt szintűre, pótórára stb. Biztos van a szomszéd gyerekek között is olyan, aki a te iskoládba jár, velük is szóba állhatsz néha. Hogy még bővebb legyen a választék, beiratkozhat sz táncanfolyamra, rekreációs tornára, néptáncra, valamilyen küzdősportra, és még sorolhatnám, attól függően, hogy nálatok mit található a szabadidős tevékenységek terítékén. Ne búslakodj a sarokban, arra várva, hogy valaki majd észreveszi, hogy te is ott vagy, és megvigasztal. Legyél aktív tagja a közösségnek, és meglátod, nem egy új jó barátnőt szerzel majd magadnak, akikkel megoszthatod az iskolai és iskolán kívüli szabad idődet, és a titkaidat.

„Kedves Bori Mária!

Tizenegy éves vagyok, és egy kis gonddal fordulok magához! Szerelmes vagyok, méghozzá két fiúba is! Az igazság az, hogy az egyiket jobban szeretem, mint a másikat. Akit jobban szereted, arról nem tudom, hogy szeret-e engem, mert már sok lány tetszett neki. Együtt járunk zenélni, és a tamburapróbákban állandóan néz és viccelődik. A másik fiú biztos szeret, sokszor integet, és rám kacsint, már motorozni is hívott. A barátja, akinek mindent elmond, azt mondja, hogy engem szeret. De a számomra szimpatikusabb szebb és okosabb, és mindig megnevettet. A másik meg romantikusabb. Mit tegyek, melyiket válasszam, mert nem lehetek mind a kettővel? Segítsen!

Mézeskalács”

Válasz:

Kedves Mézeskalács!

Te egy igazi tini vagy. Van ilyen, hogy egyszerre több személy is tetszik, mondjuk úgy, hogy szerelemes vagy. A fiúk és lányok, a szimpátiák jönnek-mennek. Néha jártok is, két napig, egy hétig, egy hónapig,

de volt már olyan is, hogy a „járás” megkezdésének első fél órájában megtörtént a szakítás. Lévé, hogy 11 évesen még nem tudod eldönteni, melyik az igazi, használd ki a „barátkozás” jótékony intézményét. A barátkozás alatt jobban megismeritek egymást fiúk és lányok, és megtapasztalod, hogy ki miért tetszik jobban vagy kevésbé. Azonban nem kell mindenáron járni valakivel. Szórakozhattok anélkül is, ahogyan ezt teszed a zeneprobákban, vagy akkor, amikor az iskolaudvarban együtt vagytok, és romantikus ajánlatokat kapsz. Persze barátkozz másokkal is, és előbb-utóbb nem kell azon gondolkodnod, hogy melyiket választad.

„Kedves Bizalmas sorok!

Én egy 12 éves fiú vagyok és szerelmes. A lány velem egyidős, de a párhuzamos osztályba jár. Már régóta figyelem, és le nem veszem róla a szemem. Minden lépését követem. Teljesen bele vagyok esve. Hogy mondjam el neki hogy szeretem? Félek, hogy elutasít. Kérlek mondd, mit tegyek?

Pókember”

Válasz:

Kedves Pókember!

Egy biztos, a lány már nagyon tudja, hogy tetszel neki, mert csak a vak nem látja, hogy mi megy végbe benned, ha úgy van, ahogyan leírtad nekünk. Azt is megtudhattad már, hogy a lánynak tetszik-e a rajongásod, az, hogy állandóan figyeled. Ha nem szereti azt, hogy állandóan nézed, ha durva veled, akkor biztos, hogy nincs mit keresned nála. Ha viszont nem viselkedett veled elutasítóan, durván, nagy a valószínűsége, hogy nem közömbös irántad, közelethetsz hozzá. Vigyázz, hogy ne az egész osztály előtt, a nagyközönség előtt történjen ez. Vannak, akik nem szeretik a nagy nyilvánosságot, és azt az eshetőséget, hogy utána rajtatok köszöri a nyelvét a két osztály, piszkálnak benneteket stb. Ha csak lehet, négy szemközt mondd el neki, hogy mit érzel iránta. A többi meg sajnos, a lánytól függ, és attól, hogy mit válaszol neked arra, amit mondtál neki. Mi pedig szorítunk!

„Kedves Bori Mária!

Tizennégy éves lány vagyok, és örültem szerelmes. Ez a szerelem más, mint az eddigiek, mert a fiú 18 éves. Tudom, hogy én is tetszem neki, de nagyon szégyenlős. Írtam neki levelet is, de nem mertem elküldeni, mert féltem, hogy elmondja a barátainak, és mindenki nevetni fog rajtam. Viszont amióta elkezdődött a sulis, ritkán találkozunk. Hogyan csábítsam el, hogy járjon velem? Köszönöm, hogy válaszol!

Bonita”

Válasz:

Kedves Bonita!

Te, amit megtehetted, meg is tetted. Megmutattad neki, hogy tetszik neked. A következő lépés tőle függ. Ha igazából tetszel neki, akkor biztos, hogy előbb-utóbb beérik benne a dolog, csak neked türelmesnek kell lenned, nehogy elhamarkodj valamit, és elriaszad magadtól, lévén, hogy szégyenlős természetű. Ha módod van, hétvégeken, amikor a fiatalok összegyűlnek, használd ki a közös ismerősök társaságát, hogy együtt lehessetek, ha másképpen nem, barátként. Jó lenne, ha nem tennél olyasmit, amivel magadra haragítanád a szüleidet, lévén, hogy az „örültem” szerelmesek, „örültségekre” is hajlamosak. Hogy milyen cselekedetek lehetnek ezek, te tudod a legjobban. Szóval türelem, ne hamarkodj el semmit sem. Hét közben pedig kössd le a figyelmedet és az energiádat tanulással, táncsal, sporttal stb. Mi pedig neked is szorítunk!

A kismedveméret

December 4-én a Téliapó már végzett volna a csomagolással, ha nem fog ki rajta egy levél, pontosabban egy kívánság, amely levélben érkezett. A levelet Kismedve Borcsa írta, aki a Barlang utca 2-ben lakott a mamájával, meg a papájával, meg a sok-sok szederlekvárral, amelyekkel a palacsintákat szokták megkenni, na meg a mézes csuprokkal, amelyekben pedig a mézes lepényhez való mézet tárolták. Kismedve Borcsa azért írt, mert nagyon vágyott egy hótaposó csizmácskára, amely elengedhetetlen kelléke egy szánversenynek. Annak a szánversenynek, amelyre a pici mackolány már hónapok óta készült, és nem is akárhogy! Mert Borcsa komolyan odafigyelt Borz doktor szavaira, aki azt mondta: „Ha valaki mezítláb megy a szánversenyre, az ne siránkozzon, ha nem kap érmet, inkább örüljön, ha nem kap náthát!”

Téliapó nagyot sóhajtott. Gondot okozott neki a levél, és szüksége lett volna egy kis segítségre, így aztán belebújt a kabátjába, hogy elinduljon fölkeresni barátját, Kispupák Zsömlét, a Rénkedves Vendéglő főszakácsát. Kispupák éppen a Gesztenyész Pudlutykát szedte ki a sütőből, de azért figyelmesen hallgatta, ahogy Téliapó fölolvasta a levelet.

– Kedves levél, meg kell hagyni – mondta.
– Az – bólintott rá a Téliapó.
– Akkor meg mi a gondod? Talán nem tudod, milyen is a hótaposó csizmácska?
– Azt éppen tudnám, csak azt nem tudom, milyen az a kismedveméret. Amit Borcsa a lelkemre kötött.

Kispupák bement a konyhába, kihozott két sajtos pogácsát, és letette az asztalra.

– Ilyen – mondta. – A kismedveméret pont ilyen.

– Már ami a csizmácska talpát illeti?
– Már ami – felelte Kispupák, de a Téliapó ezt már alig hallotta. Iparkodott kifelé, hogy otthon érje Papucska Vincét, a mesze földön híres csizmadiát. Papucska mester nem kérte magát. Körberajzolta a sajtos pogácsákat, aztán neki látott, hogy kiszabja az anyagot.

December 6-án Téliapó első útja a Barlang utcába vezetett. Ahogy bezörgetett, Macuska

anyó nyitott ajtót. Csuda nagyot nézett, a gyönyörű csizmácska láttán, aztán meg elszomorodott, és így szólt:

– Ó, de kár, hogy az én bocsom már alszik, és nem láthatja!

– Majd felébred, és akkor meglátja!
– mondta erre a Téliapó.

– Majd felébred, de csak tavasszal – dünnyögte Macuska anyó.

– Jaj, micsoda szégyen, hogy ez kiment a fejből! – sópáncodott a Téliapó. – Elfeledkeztem róla, hogy ti, medvék, téli álmot alusztok. Így aztán ez a lányka nem fogja tudni használni a csizmácskát, hiszen mire fölébred, már nem lesz hó!

Macuska anyó egy picit tűnődött, aztán azt felelte:

– Szerintem mégis fogja tudni használni, ha nem is szánkózáshoz. Nézd csak! – és odaállította a csizmákat Borcsa ágya mellé, de előbb mindkettőt telerakta mézes lepénnyel. – Hadd örüljön neki az én kis brummogósom, ha felébred!

Téliapó megsimogatta a kicsi bocs fejét, aki erre megnyalta a szája szélét. Biztos éppen a szánversenyről álmodott, ahol az aranyérem nemcsak csillogott, de talán illatozott is, akár egy mézes lepény.

Macuska anyó pedig megterítette az asztalt, és megkínálta a Téliapót málnateával és szederlekváros palacsintával, aki el is fogadta a kínálást, hiszen ismerte a mondást, amely így szólt: *Aki vendég, egyen igyon, kedvére, szeretettel gondoljon a medvére!*

Gaál Zsuzsa

Illusztráció:

Faltisz Alexandra

Prométheusz

ZSIBONGÓ

Tüzet viszek, ne lássátok...

Napjainkban, amikor egy gombnyomásra fényárba borulnak termek, utcák, városok, és színes fényreklámok ezrei sziporkáznak, elképzelünk is nehéz, hogyan élhettek őseink, amikor napnyugta után csak a Hold és a csillagok halvány fénye oszlatta a sötétséget. Évezredek óta az életet adó Nap volt az egyetlen fényforrás, ezért is tisztelték napisteneként az ókor leghatalmasabb isteneit: a perzsa Mithrást, az egyiptomi Ámon-Rét, vagy a görög Hélioszt.

Az őseink istenek ajándékának tartotta a félelmetes tüzet, miután – úgy ötszázezer éve – felismerte, hogy melegít, táplálékot puhít, és a sötétséget is elűzi. A görög monda szerint a hős Prométheusz adta az Olümposz tűzét az embereknek, más népek legendáiban állatoknak köszönhetjük. Míg csiholásának nehéz tudományát meg nem tanulták, a tüzet éjjel-nappal őrizték, és ha útra keltek, folytonosan lóbált parazsat vagy parázsló végű ágakat vittek magukkal. Kioltása vagy ellopása főbenjáró bűnnek számított. (Még Szent

István királyunk korában is törvény mentesítette a kötelező templomlátogatás alól azokat, akik otthon a tüzet őrizték.) A római mitológiában külön istennője volt a családi tűzhelynek, Veszta (a görög Hesztia megfelelője), akinek templomában soha ki nem alvó tűz égett.

Cimbora

A görög mitológiában Apollón, a fény és a művészetek istene tüzes szekeren vágatott az égen

Mikor keletkezett az Atlanti-óceán?

A nagy óceánok mai formájukban viszonylag fiatal képződmények. Keletkezésük idejének meghatározására támpontokat nyújtanak az óceán mindkét oldalán található kihalt élőlények maradványai. Két amerikai paleontológus Észak-Amerikában két olyan állat fosszilis maradványaira bukkant, amelyeket eddig csak Európában ismertek. Az egyik az Iguanodon nevű óriás őshüllő, amely kenguruszerűen két lábon járt és ötméteres magasságot ért el, a másik a Hypsilodon egy kisebb, külsejében ugyan csak a kengurura hasonlító őshüllő. A vizsgálatok azt bizonyították, hogy mindkét hüllő ugyanabban az időben, az alsó kréta korban, mintegy 110 millió évvel ezelőtt mind Észak-Amerikában, mind Európában élt. Ez arra enged következtetni, hogy akkoriban még létezett szárazföldi összeköttetés a két kontinens között. Több más adatot is összevetve így állapították meg, hogy az Atlanti-óceán keletkezése mintegy 180 millió évvel ezelőtt kezdődhetett. A földrészek teljes szétválása és ezzel az Atlanti-óceánnak mai formájában való kialakulása mintegy 75 millió éve megtett végbe.

T.

Csillagos kérdések

Mi a tejút?

Csillagok milliárdjaiból áll, amelyek ott ragyognak az éjszakai égbolton, szabad szemmel mégis csupán töredékét láthatod a Tejútrendszer csillagcsoportosuláshoz tartozó égitesteknek. A tejút a mi csillagvárosunk: ebben a galaxisban élünk.

Hány csillag van a tejútrendszerben?

Korong alakú galaxisunk körülhatárolt övezetében több mint 100 milliárd csillag ragyog. Ebből a legtisztább időben is mintegy 2500 csillagot figyelhetünk meg egyszerre.

Miből vannak a csillagok?

A csillagok napok, nem pedig bolygók, így aligha vetheted meg szilárd talajukon

a lábaid! Anyagukat roppant forró gázok alkotják: zömében hidrogénből és héliumból tevődik össze.

Miért hunyorognak a csillagok?

A csillagok pislákoló fénye csak látszólagos jelenség, csupán a földről nézve érzékelhető. A csillagok odakint a világűrben egyenletesen ragyognak: hunyorgó fényük a bolygónk légkörében lejátszódó jelenségeknek, a hideg és meleg levegő keveredésének, a magasban dúló szeleknek, a fénytörésnek, a légköri szennyeződéseknek a következménye.

Csillag alakúak-e a csillagok?

Nem – a csillagok olyan kerek, tüzes gázgömbök, akár egy labda.

Keresztrejtvény

1	2	3		4	5		6	7	8	
9				10			11			
12				13			14			
15			16			17				
18						19			20	
		21		22	23		24			
	25		26							
27		28					29		30	
31						32				

– Ismertem egy embert, az egyik lába fából volt, úgy hívták, hogy Smith.

– ...
A poén a rejtvényben.

Vízszintes sorok: 1. A poén első része, 9. Román pénz, 10. Y. A., 11. A tölgyfa termése, 12. Káros, 13. Nyíl egyik fele, 14. Zita betűi keverve, 15. Becsavarta, 18. Többágú edénytartó rúd, 19. Munkaviszony fordítva, 21. Az ő részére, 24. Zsil betűi keverve, 26. 24 órai, 27. Elismervény, 30. Igevégződés, 31. Kis Amália, 32. Kutya után fizetjük.

Függőleges sorok: 2. Had, 3. Vallási tudomány, 4. Róvarevő hüllő, 5. Amerikai egyetem, 6. Utánoz (ék. f.), 7. Bélésanyag, 8. Tekéző egynemű betűi, 9. A poén befejező része, 16. Könyörög, 17. Raffai Sarolta, 20. Hangtalanul lázít, 22. Katóka, 23. Após, 25. Lóbiztató szó, 27. Németh László, 28. Ugyanaz, rövidítve, 29. Nagy-Britannia, 30. Majdnem idő.

Betűrejtvények

1	2	3	4
PÓ	N	CS	=SN
G	LY	T	NE
Ö	Ó	D	
		BA	

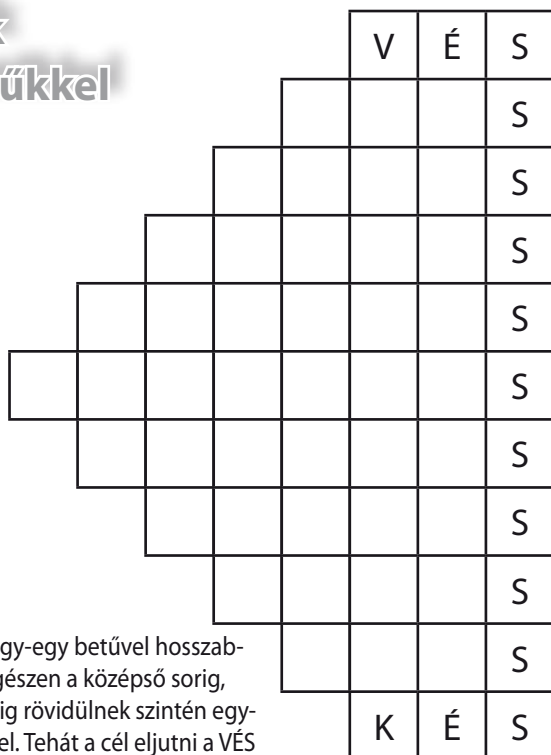
Skandináv rejtvény (36.)

Várákozásban vagyunk. Várjuk a Mikulást, de annál is inkább a karácsonyt.

Várjuk a kis Jézus születését. Ezzel a várákozással kapcsolatos a rejtvény két beküldendő sora.

		JÓTEKONYKODÓ	A FELSŐ FOK JELE	ÉSZAKI NEMZET	PÁPAI KORONA	VÁR ALATTI BÖRTÖN	AZ ÓRA TESZI	PÉK-SÜTEMÉNY
		NÉVELŐ	FORR, SZERBÜL		TUNÉZIA	ÚJVIDÉK	HÁZTARTÁSI GÉP	KÁROS
		1						
		TEMPLOMI ZENE (ÉK. H.)						ÁRIA KÖZEPE
1001			SUGÁR		RÉV ELEJE			PAD KÖZEPE
HÓNAPOS...			ITÁLIAI (ÉK. F.)		TÖRÖK SÁNDOR	BETAKARÍTÓ		
AUSZTRIA		A TETEJÉRE	VÉLTE			MAKKAI SÁNDOR		RÉGI RÓMAI PÉNZ
499		JÉGKORONG	ÉSZAK			KICSINYÍTÓ KÉPZŐ		ADA ELEJE
	LUSTÁLKODÁS					BOGLYA		
						KÜT BETŰI		AJTAY ANDOR
VATIKÁN		MOTOR KÖZÉPSŐ RÉSZE!	FAGY KÖZEPE		KATIKA (ÉK. F.)			ÉJFÉL ELŐTT ELZA EGYNEMŰI
A FÖLDRE			"S"		A HÖLGY PÁRJA			
	JÓTÁLLÓ			JÁRUNK RAJTA				
	FÉL ÖT!			ZÉRÓ		AVALA BETŰI		
							BESZÉDRÉSZ FORDÍTVA	

Játék a betűkkel

A szavak egy-egy betűvel hosszabbodnak egészen a középső sorig, innen pedig rövidülnek szintén egy-egy betűvel. Tehát a cél eljutni a VÉS szótól a KÉS szóig.

Kitöltőcske

1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				

Meghatározások

1. Sokba kerül
2. Személy
3. Európai nemzet
4. Festőszerszám
5. Szürke madárka
6. Haspárti
7. Törlőgumi.

A kiemelt oszlopban egy repülni tudó, hasznos kis emlős neve alakul ki.

Lóugrásban

K	E	I	M	R
N	E	O	R	N
P	N	P	T	O
D	T	S	C	SZ
U	S	E	S	Á

– Nálunk a gyárban a portás rajtakapott egy vezetőt, amikor éppen lopott anyagot vitt ki az üzemből. Természetesen feljelentette.

– Nagyon helyes! A vétkeket meg kell büntetni!

– ...

A poént megtudod, ha lóugrásban fejtet meg a rejtvényt.

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Szókihúzó

G	A	CS	Ó	K	Ö	E
L	LY	O	G	A	B	K
Y	O	L	I	L	E	CS
V	G	E	R	L	E	E
E	G	E	N	I	C	F

BAGOLY, GERLE, GÓLYA, FECSKE, CINEGE, RIGÓ, GÉM, LILE, KÓCSAG

A madárneveket megtalálod az ábrában. Keresd őket jobbról balra, balról jobbra, fentről lefelé és lentől felfelé. Ha kihúzod a nyolc madárnevet, olvasd össze a megmaradt betűket, és megtudod, hogy mi a kilencedik madár neve.

Gyümölcsrejtvény

1	R	A	I	M	S	B	L	A
2	A	N	M	I	A	N	R	D
3	Z	I	K	R	E	B	S	I
4	N	A	S	A	N	Á	Z	☀

Soranként rendezd el a betűket, méghozzá úgy, hogy egy-egy gyümölcsnevet kapj eredményül.

A 35. szám megfejtései

Keresztrejtvény

– Hogy a betörő ne ússza meg szárazon.

Betűrejtvények

1. konyha, 2. felszerelés,
3. gyalázat, 4. egyenlő

Játék a betűkkel

Bizalmas sorok

Se eleje, se vége

Kállai kettős

Szóláncok

1. víz, 2. szem,
3. zene, 4. kürt

Kitöltőcske

Prága

A 33. skandináv rejtvény helyes megfejtése

NAPHAL, COMPÓ, MÁRNA, GARDA, ANGOLNA, SÜLLŐ.

A 34. skandináv rejtvény helyes megfejtése

LÁTTALAK, LOMB, MIKOR SZÜLETTÉL, / FIATALON!

Könyvjutalmat kap

Holló Viktor, Ada.

A karvalyos zászló

Földes Péter munkája nyomán
írta és rajzolta Fazekas Attila

Az Etelnél napok óta dúló harcot a fejedelem döntötte el friss karvalyosaival. A besenyők előhadát visszaverték.

Álmos azon töprengett apjával, hogy vajon ez csak erőpróba volt-e, amikor besenyő követek érkeztek.

Mivel a kagán levett minket, és szálláshelyünket az oguzoknak adta, meghódoltunk és új szállásföldet kértünk. A fényességes kagán ránk bízta a birodalom északnyugati peremvidékének védelmét. Azt, amit ti láttatok el eddig.

A tanácsban...

Végül azt is mondták: Mivel mi felbontottuk a kagánnal tett kötést, őket állítja a helyünkre. Mire az újhoid felkél, idezúdulnak teljes erővel.

Most mi lesz?

Élethalálharc.

Nem hallgattatok rám, így most harcolni kell. Kujáb ellen megyünk.

Lovagok és nyulak szigete: Málta

Megkésett úti beszámoló

A mikor első ízben készültem Máltára egy angol nyelviskolába, volt, aki egy kicsit furcsán nézett rám: miért nem Angliába? Ám én ott már koptattam egy nyelviskola padját, ráadásul nagyon bíztam a máltaiakban. Kétnyelvű ország, nemcsak hivatalos nyelv az angol a máltai mellett, hanem valóban mindenki – de tényleg mindenki, kortól, iskolázottságtól függetlenül – beszél mindkét nyelvet. Ráadásul a máltaiak szebben beszélnek angolul, mint az angolok. Nohát: ebben bíztam én! De mielőtt azt gondolnátok, csacsiságokat írok itt összevissza, elmondom: egyszerűen arról van szó, hogy a máltaiak angoljából hiányzik a jellegzetes brit akcentus, ami számomra igen megkönnyítette, hogy megértsem őket. (Londonban voltak kalandjaim, miután többször teljesen elértem az útbaigazítást)...

Nemcsak a nyelvet illetően nem múlt el nyomtalanul az a csaknem kétszáz év, amelyet Málta a brit korona alatt töltött. Elég, ha a bal oldali közlekedésre gondolunk. Éppen ezért csak erős idegzetűeknek és nagy rutinnal vezetőeknek ajánlom az autóbérlést, különösen azért, mert a kocsiban minden fordítva van, kezdve attól, hogy a sofőr a jobb oldalon ül. Amikor a páromat az első átvezetett nap után megkérdeztem, milyen belecsöppenni a baloldali közlekedésbe, csak annyit mondott: „Hát, elég stresszes...”

Természetesen az autóbérlésnek óriási előnye, hogy mindenhova eljuthatunk a szigeten, s komppal a szomszédos Gozóra is átkelhetünk. Málta nem nagy (246 km²), ám vonat nincs, és az autóbusz-közlekedés is elég kacifántos. Minden járat bemegy a fővárosba, Valettába, s onnan egy újabb busszal juthatunk el a kiválasztott városba, akkor is, ha az szálláshelyünkhöz igen közel van. A buszozást mégse hagyjuk ki! Hiszen olcsó, és közvetlen környezetünk felfedezésére igen alkalmas. Ráadásul különleges hangulata van a mindig nyitott ajtóval közlekedő matuzsálemeknek, amelyeken egy madzag meghúzásával csilinglehetünk a vezető fülkéjébe, ezzel jelezve: a következő megállónál szeretnénk leszállni.

Szintén az angol kultúra részének tudtam be azt a figyelmességet, mellyel az a család tüntetett ki, amelynél elszállásoltak. Ugyanis a nyelviskola minden tanulóját máltai otthonokban szállásolja el, hiszen ez is a beszédfejlesztés része. És igen hatékony, mivel a család tagjai meglehetősen komolyan veszik felada-

tukat... A háziak szobámban egy paravánt is felállítottak az ágyam mellé, hogy amögött vetkőzzek, pedig a két hét alatt egyetlen ízben sem lépett be hozzám egyikőjük sem, mégis úgy gondolták, ez így való. Ahogyan külön fürdőszobát használtunk a család felnőtt lányával, s biztosítottak róla, nyugodtan pakoljam ki piperéimet, ide férfi, amióta a ház áll, nem lépett be és nem is fog...

Az angol hagyományok talán mégis Málta gasztronómiai világában a legmeghatározóbbak. Hiszen bármelyik – szintén angol mintára kialakított – pubban rendelhetünk a nap minden órájában sült krumplit, de „fish and chips” (sült halfilé krumplival, brit specialitás) is ott van minden étlapon, ahogy a steak (marhasült) hosszú sora szintén, és még a bárányselet esetében is megkérdezik, hogy véresen, közepesen átsütve vagy teljesen megsütve óhajtjuk-e. A máltai konyha azonban sokkal színesebb, mint az angol testvére. Hiszen magába olvasztotta például a szicíliai ízlés legjavát. (Szicília egyébként csupán száz kilométerre van Máltától, tiszta időben látszanak is innen hegyeinek csúcsai.) Így a spagetti különböző szószokkal – különösen a tenger gyümölcseiből (kagylók, csigák, rákokcskák) vagy polipból készülttel – nemzeti ételnek számít, ahogy a makaróni is, melyet itt a főzés után a darálthús-feltéttel még le is sütnék; no meg a rengeteg

fajta grillezett tengeri hal. De természetesen vannak helyi specialitások is, így a fenekezést ki ne hagyjuk! Mielőtt félreértenének: a fenék máltai nyelven nyulat jelent. Változatosan készítik el, a klasszikus recept zöldfűszerekkel, borban párolva, majd megsütve ajánlja.

A máltai konyhaművészet lefőzhetetlen titka – a sokszínűség mellett –, hogy minden alapanyagot helyben természetesen, pontosabban Gozón. A kistestvérként is emlegetett szigetet „Málta konyhájának” hívják a helybeliek, nem véletlenül, hiszen csak paradicsomból tíz (!) fajtát nevelnek itt! Gozo az öt szigetből álló máltai állam második legnagyobbika. Az ötből három sziget lakott: Málta és Gozo mellett az aprócska Comino, amely két földműves családnak és egy szállodának ad otthont.

„Aki nem látta Gozót, az semmit sem látott” – állítják a helybeliek. Igazuk van. Itt az év csaknem minden hónapjában tartanak valamelyik városkában festát. A festa vallási ünnep, amely körmenettel kezdődik, s ilyenkor a templomok szobrait körbeviszik a településen. Gozo ugyanakkor jóval csendesebb, kevesebb itt az autó – viszont a szamaras kordé ma is gyakori az utakon. Maguk a máltaiak is idejárnak pihenni. S az utazónak is jólesik a mediterrán nyüzsgésű máltai nyaralás egy napján itt elcsendesedni.

Sz. M.

Utáljuk vagy imádjuk: Bill Kaulitz

Ellentmondásos személyiség Bill Kaulitz: milliók kedvence, közben pedig a világ másik fele szívesen kifestené vele a falat. Piperkőc, sznob vagy érzékeny, kreatív, álmodozó művészlélek? A Tokio Hotel frontembere nagytitok alatt.

1. Nem standard szépfűtípus, önálló stílusa van.

Az emberek – különösen a tinik – hajlamosak arra, hogy megbámulják vagy kicsúfolják azokat, akik az átlagos konfekcióholmiktól eltérő stílusban flangálnak az utcán. Bill ezzel szemben vállalja önmagát: és ez így volt azelőtt is, mielőtt a Tokio Hotel ikonikus tinibandává avanszált volna. Oké, azt persze be kell látnunk, hogy ez összefügghet azzal, hogy Lipcsében látta meg a napvilágot.

2. Saját stílusát nem csak a színpadon ölti magára.

A Vogue-címlap is jól illusztrálta a tényt, hogy Bill ma már igazi divatguru – ami jól jön, ha az ember híres akar lenni. Ruházatáról, kiegészítőiről és frizurájáról meghitt vitákat kezdeményez a fél világ, ez pedig jól tesz mind az ő imázsának, mind a zenekar publicitásának.

3. Ő a zenekar kreatív fele, nem csak imázsban erős.

Képezi a hangját, barátai szerint folyton énekel, és a dalszövegek többségét is ő írja. Nem rossz dolog ez, mivel a jövő az olyan tehetségeké, akik nemcsak énekelni tudnak, de saját imázsukat és gondolatukat is tudatosan építik bele a koncepcióba.

4. A külsőségek néha sznobizmusba hajlanak nála.

Bár állítja, hogy nem érdeklik a státuszszimbólumok, a 20. születésnapjára Rolex-órát kért. Úgy volt vele, hogy nem kispályás dolog, ha az ember ilyen fiatalon ilyesmivel büszkélkedhet, és ez fontos számára.

5. Zenész létére kissé felületes a zenei ízlése.

Bill kedvencei azt mutatják, hogy az instant művészetet szereti: megeszi mindazt, amit elé raknak. Kedvencei listája ugyanis 10-12 éves korban teljesen oké, de így 20 fölött már kezd cseppet cikor-

nyássá válni: The Rasmus, Green Day, Olsen ikrek... Bill, ugye ezt nem gondold komolyan? Térj vissza a gyökerekhez, ismerj meg pár underground műfajt: hidd el, ez csak segít majd az önálló hang továbbfejlesztésében.

6. Kissé ellentmondásos, hogy soha nem látni barátait.

A rajongók érzéseit nem használja ki, ugyanakkor nem igazán lehet vele összefutni „komoly kapcsolat” üzemmódban. Mindez azonban megbocsátható, hiszen az ő státusa – és főként szerződése – indokolta teszi, hogy ügyeljen arra, mit mond és kivel jelenik meg.

7. Azt mondja, rondán szakít.

Reméljük, nem SMS-ben. Akarnok kispasinak tűnik.

8. Nem szereti a csokit és az almát – jujj!

Nem is kommentálnánk, szörnyű!

-B-

Új Sylver-klip

Sylver még alig hogy meg kapta a TMF Music Awards legjobb albumának járó díjat a Sacrifice című új albumáért, máris új klip-pel jelentkezik. A videó merőben más, mint az eddigiek, ahogyan az album is.

Sylver új albumán azért vannak a régi jó öreg Sylver-hangzást adó dalok, viszont a Music című dal, amihez nem rég jelent meg a klip és maxi nem ezek közül való. Egy egészen újszerű hangzású, kicsit house-os dalról van szó, amelynek az eleje egy elég szép piano-vocal kettőssel indul. Azután szinte berobban egy egyszerű, könnyed dallam. Egyébként a dal különlegessége, hogy John Miles is közreműködött benne, ami még vonzóbbá teheti a laikusok számára. Tulajdonképpen egy rock-pop feldolgozásról beszélhetünk.

Magáról a klipről annyit, hogy nem igazán lehet kivenni, miről akar szólni, inkább csak a „csináljunk egy klipet” kategóriába lehet sorolni, viszont egész tűrhető. A dalhoz készült remixek pedig mind-mind kiválóak.

Olvasói top 10

1. Paramore Ignorance
2. SP: Kép maradsz
3. Shakira: She Wolf
4. The Black Eyed Peas: I Gotta Feeling

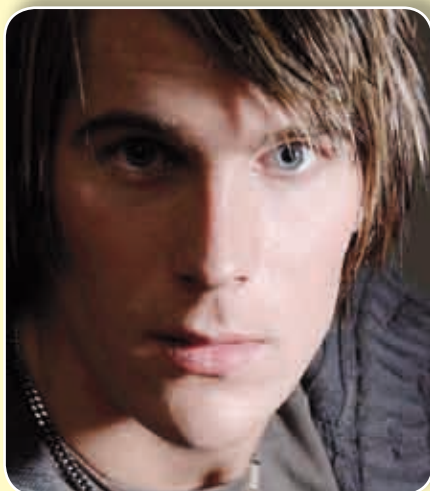

5. Pixie Lott: Mama Do

6. Esmée Denters: Outta Here

7. P!nk: Funhouse

8. Basshunter: Every Morning

9. Sugababes: Get Sexy
10. Sean Kingston: Fire Burning

SZTÁRVILÁG

A peches Robbie Williams

Az új évezred legsikeresebb brit énekesének menedzsmenete két öngólt rúgott gyors egymásutánban. Robbie Williams visszatérő dalának és nyolcadik stúdióalbumának nagy-britanniai megjelenését egyaránt rossz időpontra tette.

A Video Killed the Radio Star című album októberben kiadott Bodies című beharangozó szerzeményéből 89 ezer példányt értékesítettek a brit zenei piacon a megjelenés hetében. Ezzel az eredménnyel máskor listavezető lett volna, október 19-én azonban nem tudta megszerezni az első helyet. A The X Factor tavalyi győztese, Alexandra Burke felvételéből, a Flo Rida közreműködésével készült Bad Boys címűből 187 100 példányt adtak el, s ezzel az élen kezdett.

Most az említett tehetségkutató tévémsor egy másik felfedezettjével, a tavalyi széria ezüstérmesével, a JLS nevű kvartettel gyűlt meg Robbie baja. A szigetországnak hiába értékesítettek nagylemezéből 85 ezret már a megjelenés napján, és az első héten összesen 238 125 példányt, a fiúcsapat albuma kelendőbb volt, 239 644 példányban talált

gazdára, s meghiúsultak az énekes listavezető tervei. A korong – akárcsak annak első dala – a rangsor második helyére érkezett meg. Csak összehasonlításképpen: az év eddigi legjobban debütáló nagylemezéből, Eminem albumából, a Relapse címűből 166 952 kelt el az első héten.

A történetek nemcsak azért bosszantóak, mert a Video Killed the Radio Star az első olyan Robbie Williams-stúdióalbum, amely nem tudta megszerezni a brit eladási lista csúcsát, hanem mert a helyezések a zene történelemkönyvébe is bekerülnek, s ott már nem részletezik, hogy mi lett volna, ha más időpontot választanak a dal és a korong megjelenésének.

Sting rendhagyó karácsonya

Szólokarrierjének új fejezetét nyitotta meg Sting az If on a Winter's Night címet viselő karácsonyi albumával. A Roxanne énekes a hagyományos brit népköltészethez, klasszikus zeneszerzőkhöz és írókhoz nyúlt új lemezének készítésekor.

Osztályunk is részt vett az ariljei Extreme intimo országos szintű rajzpályázatán. Olyan minták megtervezését kérték, melyek pizsamára, illetve alsóneműre nyomtathatók. Meglepődtem, amikor apával közölték a jó hírt: a két és fél ezer beérkezett munka közül az enyém lett a harmadik. A díjkiosztóra nem sikerült eljutnunk, de az ajándékomat már megkaptam. Egy nagyon szép oklevél, alsónemű, zokni és egy gyönyörű pizsama lapult a csomagban. Osztályom köszönőlevelet kapott.

**Pap Iván, 4. c osztály,
Szabadka, J. J. Zmaj iskola**

Iván az oklevéllel

Szerkesszünk együtt!

**A Jó Pajtás minden oldala nyitva
áll előttetek. Mindegyikhez
hozzászólhattok, minden rovathoz
kérdéssel, kéréssel, javaslattal
fordulhattok:**

- Mutassátok be néhány sorban kedvenc (házi)állatotokat, mellékeljétek fotót róla vagy rajzoljátok le;
- Küldjétek sok-sok fogalmazást, verset, valamint rajzokat a Rügyfakadásba;
- Állítsátok össze saját toplistátokat (pontosan leírt nevekkkel, dalcímekkel);
- Írjátok választ a Gyöngyhalász felhívásaira;
- Írjátok meg, mi érdekel legjobban benneteket a számítógéppel kapcsolatban;
- A világ melyik részére, melyik országba utaznátok velünk, legalábbis úgy, hogy a rovatban olvastok róla;
- Küldjétek el az iskolátokban, közvetlen környezetetekben történő eseményekről szóló híreket, tudósításokat;
- Bizalmas kérdéseitek, gondjaitok megoldásához kérjétek tanácsot Bori Mária pszichológustól;

- Próbáljátok megfejteni a rejtvényeket, hiszen ezáltal is dolgoztatjátok agytekervényeiteket – bár a segédkönyveket is igénybe vehetitek.
- A rendszeres megfejtők, a skandináv rejtvény megfejtéseinek beküldői között jutalmat sorsolunk ki;
- Ismertessetek meg bennünket kedvenc vicceitekkel;
- Lexikont és oszilexit is várunk tőletek;
- Horgászbeszámolókat...

A fenti három pont azt jelenti, hogy a felsorolást mindenki tetszés szerint folytathatja. Tegyük közösen olyanná a Jó Pajtást, amilyen nektek is, nekünk is tetszik.

Várjuk jelentkezéseket!

Címünk a régi: **Jó Pajtás szerkesztősége,
21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1.**

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság AT
Oktatásügyi,
Tájékoztatói, valamint
Kisebbségi Titkársága

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

Szerbiai Művelődési
Minisztérium

A határon túl élő magyarok
megsegítéséért

INTERNET

Internet szolgáltatás
ADSL - Wireless - DialUp
Számítógépek árusítása
kedvező hitelfeltételekkel
Hálózatok telepítése és karbantartása

(024) 555-765 Karadjordje Uf 2. Szabadka
support@tippnet.rs www.tippnet.rs

Jó Pajtás

Vajdasági magyar gyermeklap

■ YU ISSN 0350-9141 ■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■
 ■ Kiadja a Magyar Szó Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ Megbízott igazgató: **Mihók Rudolf** ■ Főszerkesztő: **Pressburger Csaba** ■ Szerkesztő: **Lennert Géza** ■
 ■ Tördelés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár: **Fehér Mária** ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefon) ■
 ■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Kft. lapterjesztő osztálya, telefon és fax terjesztési ügyekben: 021/557-304 ■
 ■ Dinárfolyószámla: 340-15329-18 Erste Bank Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■
 ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■
 ■ Készült a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■
 ■ Jó Pajtás az interneten: URL: <http://www.jopajtas.info> ■ e-mail: szerek@jopajtas.info ■